

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINA KONOPISKA
obszar położony w obrębie Aleksandria Druga

Opracowanie: mgr inż. arch. Małgorzata Krupa
mgr inż. Michał Krysiński

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 74 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, oświadczam, że prognozę oddziaływania na środowisko sporządziła osoba uprawniona zgodnie z art. 74 a ust. 1 i 2 ww. ustawy.

Jestem świadom/a odpowiedzialności karnej za złożenia fałszywego oświadczenia.

Konopiska, wrzesień 2024 r.

Spis treści

1. Podstawa opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	4
1.1. przedmiot i podstawy prawne sporządzenia prognozy	4
1.2. cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	5
1.3. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
2. Charakterystyka obszarów objętych projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	6
2.1 położenie i istniejące użytkowanie terenu gminy	6
2.2 komunikacja i uzbrojenie terenu gminy	6
2.3 obszary objęte projektem planu zagospodarowania przestrzennego	9
3. Opis projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	9
3.1 główne cele sporządzenia projektu planu	9
3.2 porównane ustaleń projektu planu z obecnymi ustaleniami	10
3.3 opis ustaleń planu	10
3.4 powiązania projektu planu z innymi dokumentami	13
4. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska:	14
4.1 budowa geologiczna i surowce mineralne	15
4.2 zasoby wód podziemnych	16
4.3 rzeźba terenu	17
4.4 gleby	17
4.5 wody powierzchniowe	20
4.6 klimat	21
4.7 powietrze	22
4.8 obszary o wartościach przyrodniczych	22
4.9 szata roślinna i świat zwierzęcy	28
4.10 krajobraz	32
4.11 klimat akustyczny i emisja promieniowania elektromagnetycznego	32
4.12 zabytki	32
5. Charakterystyka istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko	33
6. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego planu miejscowego, w tym obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody	36
7. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	38
8. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z realizacji projektowanego planu miejscowego oraz w przypadku braku realizacji planu miejscowego	44
9. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru	45
10. Przedstawienie – z uwzględnieniem celów i geograficznego zasięgu projektowanego planu oraz celów i przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych	46
11. Propozycja dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia	47
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	47
13. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego planu miejscowego oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas sporządzania planu	47
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	48
15. Wykaz wykorzystanych materiałów	50

1. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1.1. Przedmiot i podstawy prawne opracowania prognozy.

Przedmiotem prognozy jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w obrębie Aleksandria Druga, w jego granicach administracyjnych, w niniejszym opracowaniu nazywanego również „planem miejscowym” lub „planem”). Niniejsze opracowanie zostało podjęte na podstawie uchwały nr 320/XXXVIII/2022 Rady Gminy Konopiska z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Aleksandria Druga, zmienionej uchwałą Nr 323/XXXIX/2022 Rady Gminy Konopiska z dnia 4 lutego 2022 r. Przedmiotem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie terenów mieszkaniowych wraz z odpowiednią siecią obsługi komunikacyjnej, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań.

Postawą prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla sporządzanego projektu planu miejscowego jest art. 51 ust.1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a wymagany zakres prognozy jest określony w art. 51 ust. 2 powołanej ustawy. W sporządzanej prognozie uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z opracowywanym projektem planu. Prognoza obejmuje obszary objęte projektem wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji wprowadzonych ustaleń. Projekt planu wymaga, zgodnie z przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko przez organ gminy opracowujący projekt jest jednym z elementów tej oceny; do innych wymaganych procedur należy:

- uzyskanie uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie,
- uzyskanie opinii organów ochrony środowiska i inspekcji sanitarnej o sporządzonym dokumencie i prognozie,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu (podanie do publicznej wiadomości: o przystąpieniu do sporządzania planu, o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu planu wraz z załącznikami i stanowiskami innych organów, o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków do sporządzonego projektu planu).

W ramach uzyskanych uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uzyskano stanowiska:

- 1) Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Częstochowie,
- 2) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

W szczególności prognoza powinna analizować, oceniać i uwzględniać:

- › wyniki analizy skumulowanych oddziaływań na środowisko wynikających z obecnego i planowanego zagospodarowania terenów, którego przedmiotowy dokument dotyczy jak i sposobu użytkowania terenów przyległych,
- › wpływ obecnego zainwestowania obszarów na planowane zagospodarowanie, przewidziane w projekcie planu,
- › wpływ planowanych kierunków rozwoju na obszary sąsiednie, w szczególności na tereny podlegające ochronie akustycznej,
- › propozycje dotyczące minimalizowania i ograniczania przewidywanych skutków realizacji projektu planu na środowisko przyrodnicze i krajobraz,
- › wpływ planowanego zainwestowania na funkcjonowanie lokalnych cieków wodnych, oczek wodnych, w tym jako powiązanie pomiędzy terenami cennymi przyrodniczo,
- › wpływ ewentualnej zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele inne niż leśne na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie specyficznych cech krajobrazu,
- › wpływ realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na zakłócenie migracji zwierząt i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych,
- › wpływ realizacji ustaleń planu na wartości przyrodnicze, pod kątem zachowania

terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymanie lub poprawy systemu terenów zieleni w miejscowości.

Po zawiadomieniu o przystąpieniu do opracowania planu, wpłynęły ponadto wnioski odnoszące się do szeroko rozumianych zagadnień ochrony środowiska. Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o następujące ustawy wraz z aktami wykonawczymi:

- Ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne,
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- Ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

1.2 Cele opracowania prognozy oddziaływania na środowisko

Celem prognozy jest określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz przewidywanych, znaczących oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji projektowanego planu, w tym szczególnie w granicach obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Analizowane są też potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku jego braku. Jednocześnie, w prognozie wskazuje się rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu. Analizowane są również rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projektowanym dokumencie – w prognozie ocenia się uzasadnienie dokonanego wyboru lub wyjaśnia się brak możliwości rozwiązań alternatywnych do przyjętych w projekcie planu. Prognoza winna również wskazywać na ewentualną potrzebę korygowania zapisów ustaleń projektowanego planu w przypadku konfliktów z wymaganiami ochrony środowiska.

1.3 Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Niniejsze opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów kartograficznych, studialnych, planistycznych i wizji terenowych. Wykorzystano również istniejące i wykonane na potrzeby obowiązującego studium uwarunkowań opracowanie ekofizjograficzne oraz prognozy oddziaływania na środowisko. Wykorzystano również inne dostępne opracowania z zakresu ochrony środowiska obejmujące tereny położone w granicach gminy. W związku z trudnościami jednoznacznego zwympiarowania i określenia w czasie oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji inwestycji/ przedsięwzięć dopuszczonych projektowanym planem, przy sporządzaniu prognozy posługiwano się przede wszystkim oceną jakościową przewidywanych skutków oraz dokonano porównania obecnego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem z jego przewidywanym funkcjonowaniem po zrealizowaniu tych inwestycji/ przedsięwzięć zgodnie z ustaleniami zawartymi w sporządzonym projekcie. W prowadzonych analizach brano pod uwagę nie tylko skutki, jakie może wywołać zmiana zagospodarowania obszarów, dla których dokonywana jest zmiana zagospodarowania przestrzennego, lecz przede wszystkim brano pod uwagę skumulowane oddziaływanie - wraz z oddziaływaniami mogącymi powstać na terenach przyległych. W sporządzonej prognozie oceniono projekt pod kątem zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy: ochrony zasobów środowiskowych, spełnienia wymogów formalnych (prawnych), zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowotności ludzi oraz stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych i efektywności ekonomicznej prowadzonych inwestycji. Przy prowadzeniu oceny brano pod uwagę oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Zawarte w prognozie dane i analizy odnoszą się do stanu prawnego

obowiązującego na etapie opiniowania i uzgadniania sporządzonego projektu planu.

2. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1 Położenie i istniejące użytkowanie terenu gminy

Gmina Konopiska położona jest w północnej części województwa śląskiego i obejmuje swoim zasięgiem 12 sołectw: Aleksandria Pierwsza, Aleksandria Druga, Hutki, Jamki-Kowale, Konopiska, Kopalnia, Korzonek-Leśniak, Łaziec, Rększowice, Walaszczyki, Wąsosz, Wygoda. Gmina położona jest w południowo – zachodniej części powiatu częstochowskiego. Administracyjnie graniczy z miastem Częstochowa, natomiast od centrum Częstochowy miejscowość Konopiska oddalona jest około 12 km. Gmina jest dobrze skomunikowana z sąsiednim miastem połączeniami autobusowymi. Od stolicy województwa śląskiego – Katowic, gmina Konopiska oddalona jest 50 km (w linii prostej).

Liczba mieszkańców gminy wynosi około 10 700 osób, w tym 1/ 3 stanowią mieszkańcy miejscowości Konopiska. Liczba mieszkańców na 1 km² wynosi 134 osoby.

Według fizycznogeograficznego podziału Polski (J. Kondracki) gmina Konopiska położona jest w obszarze: podprowincji Wyżyny Śląsko – Krakowskiej, dokładniej Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej (makroregion), a najbardziej szczegółowo w obrębie mezoregionów – Próg Herbski. Ponad połowa powierzchni gminy oraz niewielki skrawek gminy na południu leży w obrębie mezoregionu Obniżenie Liswarty – Prośny.

Powierzchnia terenu gminy jest lekko pagórkowata z pojedynczymi wyższymi wzgórzami. Zachodnia i południowa część gminy jest bardziej urozmaicona morfologicznie i wzgórza są widoczne w terenie, szczególnie wzgórze położone w południowej części gminy w ejonie wsi Rększowice. W kierunku północno – wschodnim teren staje się bardziej płaski i jedynymi zaznaczającymi się wzgórzami są hałdy pozostałe po eksploatacji rudy żelaza.

Przeważający obszar gminy leży na wysokości 270 – 310 m n.p.m.. Najniżej położony punkt znajduje się w dolinie rzeki Konopki (północno – wschodni skraj gminy) i wynosi około 257,5 m n.p.m., natomiast najwyższe punkty zlokalizowane są na południowym – zachodzie i na południu gminy, to wzniesienie Łysa Góra o wysokości 338,4 m n.p.m. Oraz wzgórze Flance o wysokości 336 m n.p.m..

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz usługi. Dominuje zabudowa typowo wiejska i pomiejska, z zabudową tradycyjną oraz z licznymi budynkami murowanymi z 2 p. XX wieku. Nowa zabudowa często ma charakter rezydencjonalny. Dominuje zabudowa przyuliczna, z budynkami zbliżnionymi lub wolno stojącymi. Nieliczna jest zabudowa zwarta. Stosunkowo duża jest powierzchnia terenów związanych z produkcją (tereny wykorzystywane na cele produkcyjno - magazynowe, tereny prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych, tereny związane z prowadzoną działalnością gospodarczą). Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne oraz handel.

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia w ha	Udział %
Grunty orne	2956	37,8
Sady	73	0,9
Łąki	1305	16,7
Pastwiska	335	4,3
Lasy	2457	31,5
Pozostałe	685	8,8
razem	7811	100

2.2 Komunikacja i uzbrojenie terenu gminy

Komunikacja i transport

W celu zabezpieczenia mieszkańcom gminy drożnego i bezpiecznego układu komunikacyjnego, oraz ograniczenia uciążliwości wynikających z ruchu tranzytowego

przyjmuje się następujące kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego.

Autostrada A-1

Gmina znajduje się bezpośredniej strefie oddziaływania węzła autostradowego "Zawodzie". Lokalizacja węzła będzie wpływała na rozwój gospodarczy gminy, szczególnie terenów przemysłowych wsi Kijas, Wygoda i Konopiska - rejon. Daje on również nowe bodźce dla rozwoju układu komunikacyjnego gminy i miejscowości między innymi dla osiedla domów jednorodzinnych przy ul. Źródlanej w Konopiskach.

Układ drogowy:

Układ drogowy gminy wymaga wielu działań i inwestycji, aby sprostać wzrastającym wymagom. Do najważniejszych z nich zalicza się:

- realizację drogi lokalnej o odpowiednio wysokich parametrach technicznych będącej odcinkiem połączenia węzła autostradowego Zawodzie z drogą krajową DK-1 a równocześnie stanowiącą trzon układu komunikacyjnego obsługującego przylegające do siebie tereny działalności gospodarczej w m. Częstochowa i gm. Konopiska i Poczesna.
- wyprowadzenie ruchu tranzytowego z miejscowości Wygoda, Konopiska, Łaziec, Rększowice poprzez zarezerwowanie miejsca na budowę systemu obejść dróg wojewódzkich 904, 907 i 908 i realizację obejść w ciągach tych dróg,
- zakaz obudowywania dróg wojewódzkich, głównie drogi 908, bez zapewnienia realizacji dróg obsługujących nową zabudowę,
- dostosowywanie parametrów dróg do obowiązujących norm, (tzn. korekta łuków, poszerzenie jezdni, budowa poboczy, budowa i modernizacja chodników, oświetlenie dróg na terenach zainwestowanych),
- modernizację i rozbudowę systemu dróg lokalnych, dla ułatwienia dostępu mieszkańcom gminy do wsi sąsiednich, do terenów usług publicznych i do terenów mieszkaniowych, głównie z terenów wsi Aleksandria, na teren wsi Konopiska i Korzonek.
- podniesienie sprawności sieci drogowej poprzez segregację ruchu kołowego, pieszego, rowerowego oraz lokalnego i tranzytowego

Transport zbiorowy

Rozwój transportu zbiorowego na terenie gminy winien zapewnić:

- poszerzenie oferty komunikacyjnej dla mieszkańców gminy. Dotyczy to głównie miejscowości Aleksandria I, gdzie przy rozproszonej zabudowie odległości dojścia do przystanku komunikacji zbiorowej przekracza dopuszczalne standardy. Uzależnione to jest od rozbudowy i modernizacji istniejącego układu drogowego ograniczającego obecnie możliwość dojazdu autobusów na granicy opłacalności kursów,
- poszerzenie oferty komunikacyjnej o komunikację międzygminną umożliwiającą swobodny dostęp mieszkańcom gminy Konopiska do usług medycznych świadczonych przez Szpital powiatowy w Blachowni,
- zwiększenie częstotliwości kursowania komunikacji zbiorowej. Jest to oczywiście związane z możliwościami finansowymi gminy i potrzebą zabezpieczenia środków w budżecie na uruchomienie wewnętrznych gminnych kursów mikrobusowych

Parkingi

Na terenie gminy problem parkowania wymaga:

- uporządkowania systemu parkowania w centrum Konopisk,
- realizacji zespołu parkingów ogólnodostępnych na kilkaset miejsc postojowych w granicach terenów rekreacyjnych przy zbiorniku Pajak,
- przestrzegania zasady, że każdy prowadzący działalność gospodarczą winien zabezpieczyć miejsca postojowe dla pracowników i klientów na własnym terenie, chyba że w sąsiedztwie istnieje wystarczająca liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych.

Ścieżki rowerowe

W gminie nie ma wydzielonych tras rowerowych, a ruch rowerowy odbywa się w sposób mieszany z ruchem kołowym i pieszym. Stwarza to zagrożenie dla bezpieczeństwa i odbierane jest przez wszystkich użytkowników dróg jako dyskomfort. Konieczne jest opracowanie koncepcji i sukcesywna budowa systemu ścieżek rowerowych, tak dla mieszkańców, jak i turystyki i rekreacji.

Gospodarka wodno – ściekowa

System wodociągowy gminy Konopiska stanowi część południowo-zachodnią regionalnego wodociągu częstochowskiego wybudowanego na przełomie lat 60 i 70.

Długość sieci magistralnej i rozdzielczej wynosi ok. 70 km i obejmuje praktycznie wszystkie miejscowości w gminie. Sieć zasilana jest z ujęć wody:

- Rększowice - 1900 m³/d
- Kopalnia - 1200 m³/d

Łączna wydajność ujęć wynosi 3100 m³/d i zabezpiecza potrzeby gminy Konopiska - (obecnie ok. 700 m³/d, docelowo – do 2200 m³/d) oraz części gmin Poczesna i Kamienica Polska. Z wodociągów aktualnie korzysta ponad 90% całej liczby ludności. Na ujęciu Wygoda o wydajności 1500 m³/d zaprzestano eksploatacji ze względu na niedostateczną jakość wody i uchylono w związku z tym rygory dotyczące strefy ochrony pośredniej. Głównymi kierunkami rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, będą:

- docelowe objęcie systemem odprowadzenia i oczyszczania ścieków możliwie wszystkich terenów zainwestowanych
- dokończenie systemu sieci kanalizacyjnej z przepompowniami obejmującej całą gminę,
- partycypowanie w rozbudowie oczyszczalni ścieków w Dźbowie, w celu umożliwienia grawitacyjnego odprowadzenia ścieków z gminy do tejże oczyszczalni .
- realizacja wspomagającej przemysłowo-komunalnej oczyszczalni ścieków na Pałyszku,
- zahamowanie degradacji wód powierzchniowych i środowiska gruntowo-wodnego,
- w okresie przejściowym podejmowanie bieżących działań – technicznych i organizacyjnych - w oparciu o przepisy szczególne dla zabezpieczenia właściwego gromadzenia ścieków w zbiornikach indywidualnych i kontroli wywozu tych ścieków na oczyszczalnię,
- osiągnięcie i utrzymanie I klasy czystości Rększowiczanki, Konopki i Aleksandrówki oraz innych cieków powierzchniowych, dla zapewnienia dobrej jakości wody w zbiornikach i stawach Pająk, Piła, Rększowice i Aleksandria - Doły.

Elektroenergetyka

Rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną gminy Konopiska, winien zmierzać w kierunku:

- zapewnienia wszystkich mieszkańcom gminy i pozostałym odbiorcom niezawodnych dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie (modernizacja i rozbudowa systemu zasilania),
- wyrównania dysproporcji w dostawach mocy i energii elektrycznej do poszczególnych wsi,
- zaspokojenia wszystkich potrzeb wynikających z rzeczywistego rozwoju przestrzennego gminy a głównie jej aktywizacji gospodarczej,
- minimalizacji kosztów ponoszonych przez gminę na oświetlenie miejsc publicznych, ulici dróg stanowiących własność samorządową,
- ograniczenie niekorzystnego wpływu elektroenergetycznych linii napowietrznych na atrakcyjność krajobrazu i na tereny przeznaczone na różne cele inwestycyjne.

Obszary o przewidywanym skokowym wzroście zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej, to:

- strefa rozwoju specjalistycznej działalności usługowej i gospodarczej, - strefa koncentracji zabudowy mieszkalnej i usługowej - głównie w centrum Konopisk,
- strefa rozwoju działalności gospodarczej w rejonie węzła autostradowego.

Na pozostałych obszarach położonych w strefie kształtowania układu osadniczego wzrost zapotrzebowania mocy i energii elektrycznej będzie następował bardziej równomiernie.

Zaopatrzenie w gaz

Rozbudowa na terenie gminy systemu zaopatrzenia w gaz winna być ukierunkowana na zapewnienie dostaw gazu jak największej liczbie mieszkańców gminy, jednostkom świadczącym usługi publiczne, jednostkom prowadzącym działalność produkcyjną i usługową poprzez dodatkowe zasilanie z gazociągu wysokoprężnego Ø 500 mm o ciśnieniu nominalnym 8,4 MPa Lubliniec – Częstochowa poprzez odpowiednio zlokalizowane stacje redukcyjne. Dla zmniejszenia kosztów wskazane wspólne działanie z sąsiadującymi gminami.

Telekomunikacja

Rozwój sieci telekomunikacyjnej będzie polegał na równoległej sukcesywnej rozbudowie

i unowocześnianiu przez różnych operatorów sieci telefonii przewodowej oraz systemów telefonii bezprzewodowej, z ograniczeniami dla lokalizacji obiektów wynikającymi wyłącznie z przepisów odrębnych.

Budynki zlokalizowane na terenie gminy korzystają z indywidualnych źródeł ciepła (kotłownie indywidualne opalane ekogroszkiem lub olejem opałowym).

Główne obiekty infrastrukturalne:

- linia energetyczna napowietrzna 110 KV Częstochowa – Wrzosowa – Herby,
- linie energetyczne 15 KV,
- rurociąg paliwowy relacji Koluszki – Boronów,
- gazociąg w/c Lubliniec – Częstochowa oraz gazociągi s/c z gm. Blachownia i Herby.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z dotychczasowym planem gospodarki odpadami, w gminie odbywa się selektywna zbiórka odpadów.

2.3 Obszary objęte projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obszar objęty planem zawarty jest w granicach obrębu Aleksandria Druga. Jest to miejscowość zabudowana głównie zabudową mieszkaniową jednorodzinną i starą zabudową zagrodową, przeplatana niewielkimi terenami usługowymi. Zabudowa wsi to klasyczna ulicówka, bez wyraźnie zarysowanego centrum.

Zachowując kierunki rozwoju miejscowości, wskazane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w nieznacznym stopniu zwiększono tereny zabudowy mieszkaniowej, głównie przy istniejących szlakach komunikacyjnych. Miejscowość Aleksandria Druga nie obiega formą zabudowy, czy sposobem użytkowania gruntów od pozostałych miejscowości gminy Konopiska.

Całość przedmiotowego obszaru zlokalizowana jest na terenie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, a w jego granicach zlokalizowany jest Obszar Natura 2000 „Bagno w Korzonku” PLH240029, użytek ekologiczny „Jeziorko” oraz pomnik przyrody – Drzewo Bosego Pielgrzyma. Przez zachodni fragment terenu przebiegają korytarze migracji ssaków kopytnych i drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą” – obszary węzłowe. Przez obszar ten przepływają rzeki Trzepizurka oraz Konopka.

3. OPIS PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.1 Główne cele sporządzenia projektu planu

Projekt planu ma na celu dokonanie zmiany obowiązujących planów poprzez poszerzenie terenów przeznaczonych do zabudowy, zmianę ustaleń planu terenów już przeznaczonych do zabudowy, poprzez zastosowanie pojęć zgodnych z obowiązującymi przepisami, a także uchwalenie planu miejscowego dla obszaru, dla którego plan miejscowy nie obowiązuje.

Wprowadzone ustalenia mają na celu uwzględnienie w maksymalny sposób złożonych wniosków, z uwzględnieniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i ograniczeń z występujących aktualnie uwarunkowań.

Poszczególne zapisy projektu planu uwzględniają obowiązujące przepisy i aktualną terminologię.

Kluczowym jest wyjaśnienie, że obowiązujące plany miejscowe istnieją głównie wzdłuż głównych dróg. Powyższe stanowi niebezpieczeństwo rozlewania się zabudowy w głąb terenów rolnych, tworząc tzw. zabudowę łąnową. Rozlewanie się zabudowy przebiega w sprzeczności z ustalonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w sposób, na które nie mają wpływu organy gminy wobec orzeczeń sądowo – administracyjnych liberalizujących planowanie przestrzenne

Zatem przystąpienie do planu miejscowego spowodowane zostało troską o utrzymanie gruntów rolnych w dotychczasowym użytkowaniu, zgodnie z planowanymi kierunkami rozwoju, bez niekontrolowanego przekształcania w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.

3.2 Porównanie ustaleń projektu planu z obecnymi ustaleniami

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

W strukturze użytkowania gruntów gminy należy wyróżnić:

- tereny użytków rolnych,
- lasy i zadrzewienia,
- tereny zainwestowane i inne.

Podstawową funkcją użytkowania terenów, ze względu na powierzchnię terenów, jest rolnictwo. Ma ono jednak malejące znaczenie, przede wszystkim ze względu na istniejący na części gminy rozłóg i klasę gruntów rolnych - niekorzystne dla kontynuowania produkcji rolnej (grunty rolne są odłogowane i ulegają szybkiej renaturalizacji).

Grunty leśne i zadrzewione zajmują znaczący obszar. W granicach obrębu występują duże areale państwowych gruntów leśnych, ulega zwiększeniu powierzchnia gruntów leśnych prywatnych poprzez zalesienie części terenów rolnych. W sposób znaczący zwiększa się powierzchnia gruntów zadrzewionych (w granicach odłogowanych gruntów rolnych).

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (remiza strażacka, boiska) oraz handel.

Miejscowość Aleksandria Druga, jako obszar o charakterze typowo rolniczym, cechuje się niskim poziomem przedsiębiorczości. Ośrodków przemysłowe i zabudowa usługowa występują przede wszystkim w Konopiskach a na terenach wiejskich reprezentowana jest głównie przez niewielkie obiekty handlowe. Zabudowa produkcyjna również dominuje na poza sołectwem.

Obecne zmiany porządkują sposób zabudowy i zagospodarowania obszaru objętego planem. Zmianie ulega część wskaźników zabudowy oraz dopuszcza się tereny budowlane na gruntach dotychczas rolnych.

Kluczowym jest wyjaśnienie, że obowiązujące plany miejscowe istnieją głównie wzdłuż głównych dróg. Powyższe stanowi niebezpieczeństwo rozlewania się zabudowy w głąb terenów rolnych, wbrew kierunkom rozwoju ustalonym w Studium.

Tereny, które nie były dotychczas przeznaczone pod zabudowę, a wprowadzone zostały niniejszym planem to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w której jako uzupełniająca występuje zabudowa usługowa i zagrodowa.

Powierzchnia przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną wraz z uzupełnieniami wynosi: ok. 209,92 ha, w tym nowa zabudowa mieszkaniowa to ok. 25,30 ha. Pozostałe tereny pozostają w dotychczasowym użytkowaniu.

Podkreślić należy, że nowo wyznaczone tereny budowlane nie naruszają zasad ustanowionych dla obszarów chronionych.

Dodać należy, że obecnej edycji projektu plan wprowadzono teren przeznaczony dla realizacji przepompowni lub oczyszczalni ścieków, oznaczony IK. Jest to teren pod taką właśnie funkcję przeznaczony w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a niniejszy projekt stan ten utrzymuje.

3.3 Opis ustaleń planu

Ustalenia sporządzanego projektu planu są korektą ustaleń obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego oraz objęciem planem terenów do tej pory nimi nieobjętych. Ustalenia dla poszczególnych terenów są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki każdego z terenów – zarówno, co do określenia przeznaczenia podstawowego i uzupełniającego, stosowanych wskaźników i parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu, jak i narzuconych ograniczeń. Szczególne znaczenie dla prawidłowego zagospodarowania poszczególnych terenów ma zastosowanie zróżnicowanie wskaźników określających maksymalną powierzchnię zabudowy, maksymalną intensywność zabudowy i minimalną powierzchnię biologicznie czynną a także minimalną powierzchnię wydzielanych działek budowlanych; pozwala to na realizację zabudowy o większej intensywności na działkach zlokalizowanych w zwartej zabudowie i zachowanie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Jednocześnie w projekcie planu w sposób maksymalny zachowano spójność z zasadami zagospodarowania ustalonymi dla terenów przylegających w planie obowiązującym.

W ustaleniach projektu planu wprowadzono ustalenia ogólne dla wszystkich obszarów określające zasady:

- 1) ochrony i kształtowania ładu przestrzennego wraz z określeniem zasad kształtowania zabudowy,
- 2) ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- 4) modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej,
- 5) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem.

W ustaleniach szczegółowych wprowadzono odrębne ustalenia dla każdego z obszarów określające:

- 1) przeznaczenie terenów oraz szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy wraz z określeniem linii zabudowy oraz sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów,
- 2) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji,
- 3) wskaźniki zagospodarowania terenów i zasady kształtowania zabudowy określające:
 - a) maksymalną i minimalną intensywność zabudowy,
 - b) wielkość powierzchni zabudowy oraz minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej,
 - c) maksymalną wysokość zabudowy i gabaryty obiektów,
 - d) minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych.

W sporządzonym projekcie planu ustalono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) wprowadzono ustalenia mające na celu ochronę przed możliwością zanieczyszczenia wód oraz gruntu:
 - a) wprowadzono nakaz utwardzenia lub uszczelnienia powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem, w tym zagrożonych zanieczyszczeniem substancjami sposób uniemożliwiający przedostawanie tych zanieczyszczeń do wód i do ziemi,
 - b) wprowadzono nakaz ujęcia i oczyszczenia ścieków (w tym wód opadowych i roztopowych z powierzchni zagrożonych zanieczyszczeniem) do poziomów określonych w przepisach z zakresu Prawa wodnego, a w przypadku zastosowania indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, zapewnienia tego samego, co system kanalizacji zbiorczej, poziomu ochrony środowiska,
 - c) wprowadzono wymóg postępowania z odchodami pochodzenia zwierzęcego zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie o nawozach i nawożeniu;
- 2) wprowadzono ustalenia mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym:
 - a) nakaz wykorzystania przy ogrzewaniu obiektów wysoko efektywnych źródeł energii cieplnej charakteryzujących się brakiem lub niskim poziomem emisji substancji do powietrza,
 - b) nakaz stosowania w prowadzonej działalności: gospodarczej, usługowej i rolniczej instalacji i technologii zapewniających ograniczenie wielkości substancji odprowadzanych do powietrza do poziomów dopuszczalnych przepisami z zakresu Prawa ochrony środowiska oraz eliminujących powstawanie uciążliwego oddziaływania odorami na tereny sąsiednie,
- 3) przywołano przepisy regulujące postępowanie z odpadami,
- 4) ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, dla poszczególnych terenów,
- 5) ustalono zasady lokalizacji zainwestowania przy napowietrznych sieciach elektroenergetycznych i gazowych,
- 6) ustalono, że oddziaływanie związane z prowadzoną działalnością: gospodarczą, usługową i rolniczą nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami terenu do którego ma prawo prowadzący działalność,
- 7) wskazano na ograniczenia jakie wiążą się z lokalizacją zabudowy w granicach obszarów podmokłych, a także uwarunkowano możliwość lokalizacji zabudowy na takich obszarach od zachowania istniejących stosunków wodnych,

- 8) w granicach obszarów objętych planem ustalono zakaz lokalizacji:
- a) inwestycji kwalifikowanych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
 - b) zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych,
 - c) obiektów związanych z przetwarzaniem odpadów,
 - d) urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wymagających utworzenia stref ochronnych.

W projekcie planu w sposób szczegółowy ustalono zasady postępowania ze ściekami komunalnymi (za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych) - uwzględniając położenie poszczególnych obszarów na obszarach skanalizowanych lub wyznaczonych przez gminę do skanalizowania. Na takich obszarach jako rozwiązanie tymczasowe, do czasu budowy systemu zbiorczej kanalizacji dopuszczono wyłącznie odprowadzenie ścieków do bezodpływowych zbiorników do okresowego gromadzenia nieczystości ciekłych.

W projekcie planu wprowadzono szereg regulacji mających na celu ochronę krajobrazu. Zapisy te znajdują się w części ogólnej, w ustaleniach określających zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego wraz z określeniem zasad kształtowania zabudowy. Regulują one sposób kształtowania zabudowy w obrębie poszczególnych działek budowlanych. Ponadto regulacje te wprowadzono w ustaleniach szczegółowych określając indywidualnie, dla każdego terenu - z uwzględnieniem położenia i ukształtowania terenu, a także charakterystyki zabudowy istniejącej na terenach przylegających (lub parametrów zabudowy dopuszczonej obowiązującym planem) - w zakresie dopuszczonej wysokości budynków i innych obiektów budowlanych a także w zakresie sposobu kształtowania geometrii dachów.

Projekt planu miejscowego obejmuje obszar położony w granicach sołectwa i obrębu Aleksandria Druga.

W sporządzonym projekcie planu miejscowego dokonano podziału terenów na:

- 1) przeznaczone lub dopuszczone do zabudowy:
 - a) mieszkaniowej jednorodzinnej - w granicach terenów: MNU i MN,
 - b) zagrodowej - na terenach: MN-U, RZP,
 - c) usługowej lub produkcyjnej – jako podstawową funkcję terenów: U, UH, US, UR, UB, P lub jako funkcję uzupełniającą zabudowę innego rodzaju, w tym dopuszczoną do lokalizacji w granicach terenów mieszkaniowych lub związanych z produkcją rolniczą. W projekcie planu wprowadzono szczegółowe regulacje w zakresie możliwości lokalizacji zabudowy usługowej lub produkcyjnej w granicach poszczególnych terenów, w tym poprzez określenie dopuszczalnego oddziaływania na środowisko (kierując się klasyfikacją przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) lub skali obiektów o tych funkcjach (wyróżniając z zabudowy produkcyjnej wytwórczość prowadzoną przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców). Ustalenia projektu planu w stosunku do obowiązujących planów zostały uszczegółowione, tak aby zabudowa usługowa lub produkcyjna nie powodowała uciążliwości na zabudowę mieszkaniową lub tereny cenne przyrodniczo i nie przekraczała granic terenu inwestycji,
- 2) dopuszczone do zabudowy w ograniczonym zakresie:
 - a) związanej z produkcją rolniczą),
 - b) związanej z produkcją leśną ,
 - c) na terenach zieleni,
 - d) w granicach terenów infrastruktury technicznej i komunikacji,
- 3) chronione przed zmianą sposobu użytkowania i zabudową:
 - a) tereny rolnicze –oznaczone symbolami: RN,
 - b) tereny leśne – oznaczone symbolami L,
 - c) tereny wód powierzchniowych – oznaczone symbolami WS,
- 4) w projekcie planu określono warunki jakie muszą być spełnione w przypadku lokalizacji zabudowy:
 - a) obiektów i obszarów cennych przyrodniczo – chronionych ustawowo,
 - b) obiektów i obszarów cennych przyrodniczo - wyznaczonych na rysunku projektu planu,
 - c) obiektów i obszarów zabytkowych,

d) na terenach przylegających do cmentarzy, sieci przesyłowych.

Dla poszczególnych terenów przeznaczonych do zabudowy ustalono możliwość lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego, w tym pełniące funkcje mieszkalne i mieszkań funkcyjnych.

Dokonany w sporządzonym projekcie planu podział terenów - na tereny zabudowy, tereny dopuszczone do zabudowy w ograniczonym zakresie i chronione przed zabudową - ma znacznie nie tylko formalne lecz przede wszystkim chroni przed przekształceniami tereny cenne przyrodniczo oraz umożliwia kształtowanie krajobrazu w sposób planowy.

3.4 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Sporządzony projekt planu uwzględnia politykę i programy o znaczeniu lokalnym, gminnym (w tym uwzględnia strategię rozwoju gminy) oraz plany i koncepcje o znaczeniu ponadlokalnym (w tym uwzględnia plan zagospodarowania przestrzennego województwa).

Projekt planu został sporządzony z uwzględnieniem dokumentów wyższego rzędu, w tym planów terenów chronionych na podstawie ustaw: o ochronie przyrody i Prawa wodnego. Po wejściu w życie, plan określi możliwość wykonywania prawa własności nieruchomości - będzie stanowił podstawę do podziałów nieruchomości oraz realizacji zabudowy i zmiany zagospodarowania terenu.

Niezależnie od ustaleń planów miejscowych realizuje się autostrady, drogi publiczne i linie kolejowe. Jeżeli plan nie wprowadzi odrębnych ustaleń w tym zakresie, przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym dopuszczają możliwość wykorzystania nieruchomości w sposób dotychczasowy – niezależnie od ustalonego w sporządzonym projekcie planu przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów.

Plan miejscowy zgodny jest z dokumentami nadrzędnymi. Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju 2030 – wizja Polski w 2030 r. - opiera się na pięciu pożądanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. Obszar województwa śląskiego w Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju scharakteryzowany jest głównie jako obszar unikatowy ze względu na występowanie ośrodków o podstawowym znaczeniu dla systemu osadniczego kraju, jakim są Katowice i aglomeracja Górnośląska. Gminy wiejskie województwa uczestniczą w procesach rozwojowych kraju poprzez integracje funkcjonalną z ośrodkami o przemysłowej i gospodarczej specjalizacji, jak np. sąsiedztwo Częstochowy.

Stan i jakość środowiska przyrodniczego w bardzo istotny sposób wpływa na stan i perspektywy rozwoju przestrzennego kraju i poszczególnych regionów województwa śląskiego. Planowanie przestrzenne, uwzględniając wzajemne relacje komponentów środowiska, oddziałuje na procesy zarządzania zasobami przyrody ożywionej i krajobrazu, czym przyczynia się do zmniejszenia izolacji siedlisk oraz stabilizacji ekosystemów ważnych dla zachowania istotnych w skali polskich obszarów przyrodniczo cennych. Przekształcanie obszarów wiejskich, związane z rozwojem społeczno – gospodarczym, powinno uwzględniać bezpośrednio otoczenie korytarzy ekologicznych i obszarów chronionych.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa stworzono wizję przyszłości przestrzeni województwa, proponując rozwijanie dzielnic i lokalizacji, wspierając strategię „inwestowania w sukces”, promowanie działań w sektorach innowacyjnych, promowanie idei metropolii, wielofunkcyjności, spójności i synergii. Plan zakłada także podejście do zarządzania przestrzenią, które pozwoli na pozyskiwanie niezbędnych funduszy na realizację inwestycji pomocnych w dążeniu województwa śląskiego do osiągnięcia:

- trwałej i wysokiej konkurencyjności pozycji jako jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski XXI wieku, ważnego i atrakcyjnego regionu Środkowej Europy,
- wizerunku regionu o przestrzennych warunkach realizujących zasady zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości i efektywności oraz bezpieczeństwa,
- przestrzeni o wysokich walorach estetycznych architektury i krajobrazu oraz indywidualnym wyrazie, czerpiących z dziedzictwa przyrody i kultury.

Gmina Konopiska zlokalizowana jest w zasięgu Aglomeracji Częstochowskiej, w strefie wzrastającej koncentracji potencjału gospodarczego i umacniania związków między ośrodkami.

„Studium...” wyodrębnia na terenie gminy obszary polityki przestrzennej o określonym charakterze funkcjonalnym i sposobie zagospodarowania. Wyodrębnione tereny wskazują na kierunki oraz ogólne zasady ich zagospodarowania.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyodrębnia, m.in., tereny o następujących funkcjach:

- tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym:
 - tereny rozwojowe dla zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej,
- tereny rozwoju zabudowy usługowej i sakralnej, w tym:
 - tereny rozwoju zabudowy usługowej,
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej,
- tereny rolne, w tym:
 - tereny rolnicze bez prawa lokalizacji zabudowy oraz dopuszczone do zabudowy,
 - tereny osadnictwa wiejskiego – zabudowa zagrodowa,
- tereny leśne i zieleni urządzonej,
- doliny cieków wodnych.

„Studium...” określa również cele, zasady i kierunki w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, politykę ochrony środowiska kulturowego, kierunki rozwoju komunikacji oraz poszczególnych elementów infrastruktury technicznej.

Dokumentami powiązanymi z opracowanym projektem planu miejscowego oraz prognozą są w szczególności:

- › opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Konopiska,
- › miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy,
- › Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Konopiska,
- › Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego.

4. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

Projekt planu obejmuje obszar położony w obrębie Aleksandria Druga. Na większości przedmiotowego terenu, na którym dopuszczona jest zabudowa obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, natomiast część obszaru nie posiada miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (plany nie obowiązują na większości obszarów użytkowanych rolniczo). Całość obszaru zlokalizowana jest na terenie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, a w jego granicach zlokalizowany jest Obszar Natura 2000 „Bagno w Korzonku” PLH240029, użytek ekologiczny „Jeziorko” oraz pomnik przyrody – Drzewo Bosego Pielgrzyma. Przez zachodni fragment terenu przebiegają korytarze migracji ssakówkopytnych i drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą” – obszary węzłowe. Przez obszar ten przepływają rzeki Trzepizurka oraz Konopka.

Na obszarze objętym planem preferuje się zachowanie i ochronę przed ekspansją gospodarczą i urbanistyczną terenów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych. Rozciąga się ona również częściowo na strefy kształtowania układu osadniczego i tereny działalności gospodarczej, na których to obszarach obowiązują z tego tytułu następujące ograniczenia:

- zakaz lokalizacji zainwestowania powodującego znaczące zmiany w ukształtowaniu terenu w granicach parku krajobrazowego,
- zakaz usuwania, w szczególności w granicach parku krajobrazowego, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych, z wyłączeniem likwidacji samosiewów na odłogowanych użytkach rolnych oraz na terenach przewidzianych do zabudowy,
- zakaz likwidacji zbiorników i oczek wodnych oraz lokalnych cieków,
- zakaz prowadzenia działalności gospodarczej mogącej w istotny sposób oddziaływać szkodliwie na środowisko, w tym na ekosystemy i walory krajobrazowe parku krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”,
- zakaz lokalizacji inwestycji zawsze znacząco oddziałujących na środowisko,
- zakaz lokalizacji - poza terenami wyznaczonymi na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – innych inwestycji, których negatywne oddziaływanie na środowisko zostanie określone w raporcie o oddziaływaniu na środowisko lub innym dokumencie,
- ograniczenie terenów zabudowy w sąsiedztwie lokalnych korytarzy ekologicznych – dolin

cieków (nowa zabudowa została ograniczona – nie może znajdować się bliżej niż 100 m od granicy cieków wodnych).

- wymóg szybkiej realizacji sieci kanalizacji sanitarnej. w terenach nowej zabudowy mieszkaniowej, w szczególności o charakterze osiedlowym,
- wymóg wyprzedzającego skanalizowania terenów udostępnianych do prowadzenia działalności gospodarczej.

4.1 Budowa geologiczna i surowce mineralne

Budowa geologiczna

Według geologicznego podziału Polski (S.Sokołowski i J. Znosko) teren gminy stanowi fragment Monokliny Śląsko Krakowskiej, zbudowanej z utworów mezozoicznych triasu i jury, zalegających niezgodnie na starszym, sfałdowanym podłożu. Cała struktura ma charakter monokliny o przebiegu NW-SE z zapadaniem warstw na NE pod niewielkim kątem 1-3°.

Mezozoik

Na terenie gminy zaznacza się charakterystyczny dla monokliny układ warstw mezozoiku z występowaniem na powierzchni coraz młodszych utworów w kierunku północno-wschodnim.

Najstarszymi ogniwami mezozoiku są utwory jury dolnej, o znacznym zróżnicowaniu litologicznym. W części spągowej występują utwory piaszczysto-żwirowe i wyżej ilasto piaszczyste. Jura dolna osiąga tu miąższość do kilkudziesięciu metrów, a strop zalega na rzędnej około 270-300 m n.p.m. Na powierzchni ujawniają się w okolicy miejscowości Hutki i na południe od Aleksandrii.

Kolejnym ogniwem stratygraficznym są utwory jury środkowej, zalegające zgodnie na osadach jury dolnej. Najstarsze utwory jury środkowej to zagęszczone piaski i słabozwięzłe piaszczyste zwane piaszczystkami kościeliskimi (F.Roemer 1871 r.) zaliczane do aalenu i bajosu dolnego. Jest to regularna warstwa, której miąższość wzrasta w linii rozciągłości, od około 10 m w rejonie Żarek, przez 40 m Konopisk do 60 m w okolicy Wielunia. Bezpośrednio na terenie gminy miąższość warstw kościeliskich waha się w granicach 5 do 15 m, a strop występuje na rzędnych od 260 do 300 m n.p.m. Na znacznym obszarze gminy warstwy te tworzą wychodnie, czyli występują pod niewielką miąższością utworami czwartorzędowymi, lub bezpośrednio na powierzchni jedynie pod warstwą gleby. Na osadach piaszczystych zalegają utwory ilaste, łupkowo mułowcowe noszące nazwę iłów rudonośnych. Z uwagi na występujące pokłady syderytów w trzech poziomach: spągowy III, środkowy II i górny I. Dolną część serii tworzą łupki ilaste i ły bajosu górnego (wezul) o miąższości około 70 m. W stropie tej serii występuje warstwa piasków i piaszczystek drobnoziarnistych, której miąższość również wzrasta po rozciągłości: rejon Częstochowy kilkadziesiąt centymetrów, Kłobucka 7,0-8,0 m, Wielunia 10,0-12,0 m.

Czwartorzęd

Seria utworów czwartorzędowych występujących w nadkładzie jury zdeponowana została w okresie holocenu oraz trzech zlodowaceń: południowopolskiego, środkowopolskiego oraz północnopolskiego.

Plejstocen

Osady plejstocenu (zlodowacenie południowopolskie) występują w postaci wyodrębnionych płatów, generalnie w najniższych częściach dolin kopalnych.

Neoplejstocen

Osady z okresu zlodowacenia środkowopolskiego dominują na całym obszarze gminy (poza obszarami wychodni utworów mezozoicznych). W części spągowej są to osady sedymentacji lodowcowej - gliny pylaste (przeobrażone osady starsze) oraz gliny piaszczyste z licznymi drobnymi otoczkami skał magmowych. Nad glinami, tworzącymi lokalnie pokłady dwudzielne (rozdzielone piaskami) występują piaski sedymentacji wodnolodowcowej z dwóch faz transgresji lodowca: stadiał Odry i stadiał Warty.

Następna faza sedymentacji to okres zlodowacenia północnopolskiego, w której dominują piaski i żwiry budujące tarasy nadzalewowe, położone na wysokości 2,0-8,0 m nad poziomem obecnych rzek.

Osady holocenijskie to seria utworów organicznych (namulów, torfów, piasków i żwirów rzecznych występujących w rejonie wąskich tarasów zalewowych przepływających przez gminę rzek.

Surowce mineralne

Surowce ilaste ceramiki budowlanej

Pomimo występowania utworów ilastych jury środkowej blisko powierzchni nie eksploatowano na terenie gminy tego surowca. W centralnej części gminy miąższość była niewielka około 10 m, a poza tym surowiec był częściowo zniszczony przez eksploatację górnictwem sydereitów. Natomiast w części wschodniej gminy na utworach ilastych zalega warstwa nawodnionego piasku co w znacznym stopniu utrudnia jego eksploatację.

Surowce okruskowe

Występowanie surowców okruskowych związane jest głównie z czwartorzędowymi osadami sedymentacji wodnolodowcowej, utworzonymi w okresie zlodowacenia środkowopolskiego oraz piaskami i piaskowcami kościeliskimi. Zarówno w jednym jak i drugim przypadku jest to kruszywo drobne. Piasek występuje w pasie wychodni warstw kościeliskich w zachodniej części gminy.

Piaski czwartorzędowe obecnie na terenie gminy są eksploatowane w jednej kopalni odkrywkowej w Aleksandrii – Obszar górniczy Aleksandria IB Natomiast piaski kościeliskie nie są eksploatowane.

Rudy Żelaza

W granicach gminy Konopiska rudy żelaza były intensywnie eksploatowane od XIX do połowy XX w. Złoże rudy żelaza związane jest z osadami jury środkowej (baton górny) tzw. łałami rudonośnymi o miąższości około od 0 do 30 m (na terenie gminy). Po tym czasie wydobywanie zostało zahamowane, z uwagi na wyeksploatowanie w tym rejonie dostępnego surowca. Kopalnictwo rud ma bardzo bogatą tradycję. Pierwsze wzmianki o ich wydobyciu pochodzą z XIV w., i w kolejnych wiekach zainteresowanie tą kopalnią użyteczną znacznie rosło. W 1815 r. St. Staszic opisał występowanie kopalin użytecznych na terenie całego rejonu częstochowskiego, a największy rozwój badań poszukiwawczych przypada w okresie między- i powojennym. Rezultatem tych prac jest szczegółowa mapa geologiczna obszaru występowania łał rudonośnych oraz wiele prac o ich stratygrafii i wykształceniu.

Udokumentowane, bilansowe i perspektywiczne zasoby rud żelaza są znaczne i obejmują obszary ich występowania na SW i NE od Kłobucka i Częstochowy. Na terenie Gminy konopiska znajdują się udokumentowane historyczne złoża Barbara – Kuźnica i Paweł VII.

4.2 Zasoby wód podziemnych

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną wód podziemnych obszar należy do wieluńsko-krakowskiego regionu hydrogeologicznego, podregionu wieluńskiego. Główny poziom użytkowy wód podziemnych stanowią tu wody w utworach jurajskich. Poziom wodonośny spełnia kryteria Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Jest to zbiornik typu porowego. Gromadzi wody podziemne w utworach warstw kościeliskich. Jest to zbiornik odkryty - czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego zawiera się w przedziale 100-500 lat.

Czwartorzędowe piętro wodonośne występuje na obszarze całej gminy lecz jego wartość użytkowa jest bardzo różna. Wynika to z faktu dużego zróżnicowania miąższości i wykształcenia utworów czwartorzędowych oraz warunków zasilania. Potencjalne wydajności studni tego poziomu zawierają się najczęściej w granicach 10-30 m³/h. Wody te często charakteryzują się podwyższoną zawartością manganu i żelaza. Czas przesiąkania do wód poziomu czwartorzędowego mieści się w przedziale do 20 lat, przez co są one narażone na stosunkowo szybkie zanieczyszczenia z powierzchni ziemi.

Obszar gminy jest prawie w całości zwodociągowany. Dla wszystkich ujęć wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej, nie wyznaczono dla nich natomiast stref ochrony pośredniej. Wyposażenie gminy w sieć kanalizacji sanitarnej jest niezadowalające, jedynie część gminy posiada sieć kanalizacji sanitarnej. Na pozostałym obszarze, mieszkańcy gminy eksploatują przydomowe oczyszczalnie lub gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych (z wywozem do oczyszczalni). Obecnie na terenie gminy nie jest prowadzony monitoring jakości wód podziemnych, w związku z tym nie można jednoznacznie określić stopnia ich zanieczyszczenia. Największym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych w skali opracowania są zanieczyszczenia obszarowe związane ze spływami z gruntów ornych, wraz z wodami opadowymi, niewykorzystanych przez rośliny składników nawozowych (głównie azot i fosfor).

Gmina Konopiska posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową. Jej silny rozwój zawdzięcza kopalnictwu rud żelaza, dzięki któremu większą część gminy w latach 60 tych XX. w udało

się zwodociagować. Jedynie pojedyncze zagrody zlokalizowane w oddaleniu od istniejących sieci wodociagowych korzystają z indywidualnych ujęć wody. Istniejąca obecnie sieć wodociagowa obsługiwana jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Częstochowie. Obecne zapotrzebowanie gminy (mieszkańcy, przemysł, usługi) na wodę wynosi około 800 m³/d. Woda do sieci dostarczana jest głównie z ujęć w:

- Kopalni około 1200 m³/d

- na pograniczu Rększowic oraz Nierady około 1500 m³/d.

Do niedawna działało w gminie również ujęcie w Wygodzie o wydajności około 1500 m³/d, jednak ze względu na stale pogarszającą się jakość wody zrezygnowano z eksploatacji tego ujęcia. Ujęcie w Wygodzie ma wyznaczoną strefę ochrony pośredniej decyzją Wojewody Częstochowskiego.

4.3 Rzeźba terenu

Według fizycznogeograficznego podziału Polski (J. Kondracki) gmina Konopiska położona jest na obszarze: podprowincji – Wyżyny Śląsko – Krakowskiej (341) w jej części Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej (341.2), a najbardziej szczegółowo w obrębie mezoregionów

- Próg Herbski (341.24) część zachodnia gminy,

- Obniżenie Górnej Warty (341.25) część północna gminy

- Obniżenie Liswarty – Proсны (341.22) niewielki skrawek gminy na południu.

Starsze opracowania [xx] umieszczają gminę w obrębie jednej jednostki Próg Herbski jednak analizując ukształtowanie terenu oraz budowę geologiczną wydaje się być przesunięcie granicy Obniżenia Górnej Warty w kierunku zachodnim bardziej uzasadnione.

Na obszarze gminy można wyróżnić dwa duże charakterystyczne obszary:

- wysoczyznę polodowcową,

- Wzniesienia Garbu Rększowickiego.

Wysoczyzna polodowcowa zajmuje całą zachodnią i północną część obszaru gminy. Rzeźba terenu jest płaska z bardzo niewielkimi nierównościami terenu wynikającymi z działalności erozyjnej wody. Budują go utwory czwartorzędowe o niewielkiej miąższości przykrywające utwory ilaste jury środkowej. W kierunku północno – zachodnim wysoczyzna staje się bardziej nierówna i pojawiają się niewielkie nierówności terenu zbudowane z utworów piaszczystych.

Wzniesienia Garbu Rększowickiego są wzgórzami o bardzo łagodnych zboczach oraz o kopulastych wierzchołkach. Zbudowane są z trudniej podlegających erozji piasków i piaskowców kościeliskich. Wzgórza te mają przebieg NW -SE. Ich wysokość na terenie gminy dochodzi do 330 m n.p.m.

Elementem morfologii terenu który znajduje się w obrębie obu jednostek są doliny rzeczne. Głębsze i wyraźniejsze w obrębie Wzniesienia Garbu Rększowickiego płytsze i szersze w obrębie wysoczyzny. Najbardziej widoczne w terenie są doliny Konopki w sąsiedztwie wsi Jamki i Korzonek, Rększówki na S od Rększowic oraz potoku w okolicy Aleksandrii I.

Wysokości bezwzględne całego obszaru zawierają się w granicach: wzniesień 290,0 - 330,0 m n.p.m., powierzchni zrównanych 270,0 - 260,0 m n.p.m. Najniżej położony punkt znajduje się w dolinie rzeki Konopki (północno - wschodni skraj gminy) i wynosi około 257,5 m n.p.m., natomiast najwyższe punkty zlokalizowane są na południowym – zachodzie i na południu gminy, to wzniesienie Łysa Góra o wysokości 338,4 m n.p.m. oraz wzgórze Flance o wysokości ~336 m n.p.m.

4.4 Gleby

Według fizycznogeograficznego podziału Polski (J. Kondracki) gmina Konopiska położona jest na obszarze: podprowincji – Wyżyny Śląsko – Krakowskiej (341) w jej części Wyżyny Woźnicko – Wieluńskiej (341.2), a najbardziej szczegółowo w obrębie mezoregionów – Próg Herbski (341.24) część zachodnia gminy,

- Obniżenie Górnej Warty (341.25) część północna gminy

- Obniżenie Liswarty – Proсны (341.22) niewielki skrawek gminy na południu.

Starsze opracowania [xx] umieszczają gminę w obrębie jednej jednostki Próg Herbski jednak analizując ukształtowanie terenu oraz budowę geologiczną wydaje się być przesunięcie granicy Obniżenia Górnej Warty w kierunku zachodnim bardziej uzasadnione.

Na obszarze gminy można wyróżnić dwa duże charakterystyczne obszary:

- wysoczyznę polodowcową,

- Wzniesienia Garbu Rększowickiego.

Wysoczyzna polodowcowa zajmuje całą zachodnią i północną część obszaru gminy. Rzeźba terenu jest płaska z bardzo niewielkimi nierównościami terenu wynikającymi z działalności erozyjnej wody. Budują go utwory czwartorzędowe o niewielkiej miąższości przykrywające utwory ilaste jury środkowej. W kierunku północno – zachodnim wysoczyzna staje się bardziej nierówna i pojawiają się niewielkie nierówności terenu zbudowane z utworów piaszczystych.

Wyniesienia Garbu Rększowickiego są wzgórzami o bardzo łagodnych zboczach oraz o kopulastych wierzchołkach. Zbudowane są z trudniej podlegających erozji piasków i piaskowców kościeliskich. Wzgórza te mają przebieg NW -SE. Ich wysokość na terenie gminy dochodzi do 330 m npm.

Elementem morfologii terenu który znajduje się w obrębie obu jednostek są doliny rzeczne. Głębsze i wyraźniejsze w obrębie Wyniesienia Garbu Rększowickiego płytsze i szersze w obrębie wysoczyzny. Najbardziej widoczne w terenie są doliny Konopki w sąsiedztwie wsi Jamki i Korzonek, Rększówki na S od Rększowic oraz potoku w okolicy Aleksandrii I.

Wysokości bezwzględne całego obszaru zawierają się w granicach: wzniesień 290,0 - 330,0 m npm, powierzchni zrównanych 270,0 - 260,0 m npm. Najniżej położony punkt znajduje się w dolinie rzeki Konopki (północno - wschodni skraj gminy) i wynosi około 257,5 m npm, natomiast najwyższe punkty zlokalizowane są na południowym – zachodzie i na południu gminy, to wzniesienie Łysa Góra o wysokości 338,4 m npm oraz wzgórze Flance o wysokości ~336 m npm.

W powstawaniu gleb bierze udział kilka czynników z których najważniejsze to skała macieżysta, klimat i roślinność porastająca teren a w ostatnim tysiącleciu człowiek. Teren gminy ma dość zróżnicowaną budowę geologiczną z którą wiąże się również wilgotność przypowierzchniowej strefy. W części gdzie występują piaski czwartorzędowe bądź kościeliskie teren jest przepuszczalny a woda występuje głęboko i tworzą się gleby lekkie, natomiast w części gdzie na powierzchnię wychodzą utwory ilaste bądź gliny z nich wytworzone teren jest podmokły i tworzą się gleby ciężkie. Większość obszaru gminy zajmują gleby brunatne wylugowane oraz podobne do nich w swoim charakterze gleby bielcowe i pseudobielcowe (płowe). Zajmują one łącznie około 75% powierzchni gminy. Niżej krótko omówiono główne typy gleb występujące na terenie gminy.

Gleby bielcowe

Gleby bielcowe wytworzone zostały głównie z piasków o różnym pochodzeniu geologicznym, gdzie na skutek występowania próchnicy o charakterze kwaśnym następuje proces bielcowania. Gleby bielcowe właściwe są wytworzone głównie z luźnych i słabogliniastych piasków z niską zawartością próchnicy 0,5 - 1 % i z silnym zakwaszeniem całego profilu glebowego (pH 3,5 - 5,0). Gleby bielcowe wytworzone z luźnych piasków zaliczane są głównie do klasy VI (kompleks 7), a powstałe z piasku słabogliniastego, przewarstwowanego gliną lekką do klasy V, niekiedy IV, kompleksu 5, 6.

Gleby bielcowe podmokłe tworzą kompleksy rolnicze słabe 9.

Gleby bielcowe wykazują niekorzystne właściwości rolnicze, gdyż są zbyt przepuszczalne, za suche, ubogie w składniki pokarmowe przyswajalne dla roślin i silnie kwaśne. Duża część tych gleb została obecnie zalesiona.

Gleby rdzawe

Utworzone z piasków luźnych lub słabogliniastych. Wykazują słabe uwilgotnienie z niskim przemieszczaniem się związków żelaza w głąb i kwaśny odczyn pH 4,5 - 5,0.

Zawartość próchnicy jest niska 0,5 - 1% i często spada poniżej 0,5%. Ze względu na konieczność intensywnego nawożenia i odkwaszania oraz niekorzystne warunki wodnopowietrzne gleby te mają ograniczoną przydatność dla celów rolniczych. Zalicza je się do słabych gleb kompleksu 6 i 7. Ze względu na podobne właściwości do gleb bielcowych oraz stwarzane kłopoty przy ich identyfikacji bezpośrednio w terenie na mapach glebowych najczęściej zaliczane są do biellic.

Gleby płowe

W starszej literaturze nazywane są pseudobielicami i taką nazwę mają na mapach glebowo-rolniczych. Gleby płowe powstają z różnych utworów: piasków, glin, iłów. Gleby płowe wytworzone z piasków są bardzo ubogie w składniki pokarmowe. Poziom próchniczny tych gleb rzadko sięga 20 cm, a zawartość próchnicy waha się od 1,0 do 1,3%.

Zaliczane są najczęściej do kompleksów 6, 7, 9 oraz 3z. Gleby płowe wytworzone z glin mają lepiej wykształcone cechy genetyczne. Poziom próchniczny jest tu bardziej miąższy.

Posiadają właściwe stosunki wodne, tylko w obniżeniach terenu mogą być nadmiernie uwilgotnione. Zalicza się je do kompleksów 4, 5 i 8.

Gleby płowe wytworzone z iłów są ze względu na skład mechaniczny glebami ciężkimi i wadliwymi tzw. „chwilówki”. Ich przydatność rolnicza ogranicza się do kompleksu 8, 2z lub 3z.

Gleby brunatne

W obrębie gminy występują wszystkie podtypy gleb brunatnych: brunatne właściwe, brunatne wylugowane i brunatne kwaśne. Dwa ostatnie podtypy na mapie gleboworolniczej połączone i opisane symbolem Bw. Gleby brunatne właściwe wytworzone z glin i iłów pylastych występują fragmentarycznie na małych obszarach. Należą one do najżyźniejszych gleb tego rejonu. Gleby brunatne wylugowane wytworzone są z różnych utworów piasków, glin, pyłów, iłów. Gleby te są silnie zakwaszone tylko w górnej części profilu, podczas gdy niższe poziomy wykazują odczyn zbliżony do obojętnego. Gleby te charakteryzują się najczęściej niską zasobnością w składniki pokarmowe. Zawartość próchnicy waha się od 1 - 2 %. Gleby brunatne wykazują zróżnicowaną przydatność rolniczą i zaliczane są do kompleksów od 2 do 6 oraz do kompleksu 8. Występują w klasach bonitacyjnych od III do V.

Czarne ziemie

Czarne ziemie powstawały w obniżeniach terenu w warunkach dużego uwilgotnienia, przy udziale roślinności łąkowej. Gleby te wytworzyły się na piaskach, pyłach, iłach. Przydatność rolnicza czarnych ziem uwarunkowana jest głównie stosunkami wodnymi. Na terenie gminy występują czarne ziemie zdegradowane wytworzone z piasków i piasków słabogliniastych występują w kompleksie 9. Znaczna część czarnych ziem wchodzi w skład użytków zielonych średnich (2z).

Gleby bagienne (organiczne)

Wśród gleb bagiennych wyróżnia się trzy podtypy: mułowo-torfowe, torfowe, murszowo-mineralne. Gleby mułowo-torfowe zbudowane są z naprzemianległych warstw torfu i namułów piaszczystych lub gliniastych. Są to gleby okresowo lub stale podmokłe. W całości występują pod użytkami zielonymi i w zależności od stopnia uwilgotnienia zaliczono je do kompleksu 2z lub 3z.

Gleby torfowe występują wyłącznie na trwałych użytkach zielonych w kompleksie 2z. W przypadku nadmiernego uwilgotnienia zliczone zostały do kompleksu 3z.

Gleby murszowo-mineralne powstały na skutek obniżenia poziomu wody i odcięcia dostępu powietrza, co spowodowało przerwanie procesu torfotwórczego. Miąższość warstwy murszowej nie przekracza 25 cm. Gleby te charakteryzują się okresowym nadmiarem wody wiosną, a w lecie jej niedoborem. Gleby te zaliczone zostały do kompleksu 3z.

Mady

Mady w zależności od szybkości przepływu oraz składu mechanicznego są zróżnicowane pod względem typologicznym i gatunkowym. Zdecydowana większość mad znajduje się pod użytkami zielonymi (kompleksy 2z i 3z). Tylko nieznaczna część jest użytkowana jako grunty orne.

Gleby glejowe i pseudoglejowe

Gleby te zajmują znikomą część użytków rolnych. Wykształciły się one w warunkach nadmiernego uwilgotnienia w wyniku procesów glejowych (ogłębienie odgórne lub oddolne). Poziom wody gruntowej w tych glebach występuje płytko i nie ulega większym wahaniom w okresie wegetacyjnym. Rolnicza przydatność gleb glejowych jest ograniczona. Zalicza się je najczęściej do kompleksu 3z.

Gleby industrio- i urbanoziemne

Są to niewielkie fragmenty terenów głównie w centrum poszczególnych wsi, na hałdach pokopalnianych oraz w innych miejscach zdegradowanych przez przemysł wydobywczy.. Występują tu następujące typy tych gleb:

- gleby o niewykształconym profilu - są to gleby powstałe na różnego typu nasypach czy pozostawionych wyrobiskach. Gleby te nie mają poziomów, brak jest warstwy próchnicznej lub jest bardzo niewielka.
- gleby próchniczne - posiadają poziom próchniczny o znacznej miąższości, powstają najczęściej w ogrodach przydomowych w wyniku długotrwałej uprawy i wysokich dawek nawozów organicznych.

Na terenie gminy zaszły w II poł. XX w. zjawiska mające wpływ na gleby. Na skutek prowadzenia prac górniczych nastąpiło niewielkie osiadanie terenu, przy prowadzeniu prac odwodnieniowych w kopalniach nie było widać na powierzchni zawodnienia. Po zaprzestaniu

odwadniania kopalń i podniesienia się zwierciadła wody do poziomu pierwotnego nastąpiło nawodnienie tych terenów i wytworzyły się niecki w części całkowicie zalane w części podmokła okresowo. Powoduje to zmianę typu bądź podtypu gleby, a miejscami powstają obszary gdzie obecnie przebiega proces tworzenia się w sposób prawie naturalny nowej warstwy gleby. Z takimi zjawiskami mamy do czynienia w rejonie Wąsosz (na N od wsi), Pałysza (na E od osady).

W Ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych głównym kryterium ochrony jest klasa gleb. Ochronie podlegają gleby klas I - III. Również ochronie podlegają gleby wytworzone z utworów organicznych (bagiennych). Na terenie gminy Konopiska nie występują gleby klasy I i II, a jedynie grunty klasy III.

Zdecydowanie więcej jest gleb wytworzonych z utworów organicznych. Są to gleby w bezpośrednim sąsiedztwie rzek (na tarasach zalewowych) wykorzystywane jako łąki.

Obecnie część tych gleb ze względu na trudności w ich uprawie (długo utrzymujący się stan podtopienia), głównie trudności w pracy sprzętu mechanicznego pozostawione zostały w formie ugoru. Spowodowało to zarośnięcie ich trzciną, co bardzo zubożyło ich poprzednie bogactwo florystyczne.

4.5 Wody powierzchniowe

Cały obszar Gminy Konopiska położony jest w dorzeczu jednej rzeki - Warty, która stanowi prawy dopływ Odry. Obszar gminy można podzielić na trzy części:

- północno – zachodnia część, z której wody spływają do rzeki Stradomki (dopływ Warty),
- centralną z której wody odbiera Konopka (dopływ Stradomki),
- południowy skraj - wody spływają do Kamieniczki (dopływ Warty).

Niewielkie skrawki gminy położone przy granicy zachodniej położone są w zlewni rzeki Liswarty (dopływ Warty).

Największa rzeka przepływająca przez teren gminy to Konopka. Całkowita jej długość wynosi 18,3 km z czego w obrębie gminy 9,89 km. Powierzchnia zlewni: 113,5 km². Rzeka Konopka jest prawostronnym dopływem rzeki Stradomki uchodzącym do niej na terenie miasta Częstochowy w okolicach ulicy Mieszka Starego. Źródła znajdują się na terenach zalesionych wsi Korzonek gm. W Konopiskach powyżej drogi Konopiska – Rększowice na rzece istnieje zbiornik wodny o pow. ok. 5 ha wykorzystywany przez wędkarzy i dla celów rekreacyjnych. Najważniejsze dopływy Konopki to: Liskonopka, Sobuczyna. W obrębie gminy rzeka płynie początkowo wąską dość głęboką (jak na obszar gminy podmokłą doliną), później dolina staje się szeroka płaska i mało widoczna w krajobrazie. Na całej długości rzeka jest uregulowana przy czym w górnym odcinku jest to mniej widoczne.

Liskonopka (na mapie Hydrograficznej Polski posiada nazwę Rększowianka).

Jest to prawy największy dopływ Konopki, początek bierze w rejonie Rększowic Aleksandria (na mapie Hydrograficznej Polski posiada nazwę Trzepizurka) płynie wzdłuż miejscowości Aleksandria i wpada do Stradomki na wysokości zbiornika w Blachowni.

Rów A-KR (na mapie Hydrograficznej Polski posiada nazwę Dopływ z Krzaków) zbiera wody z łąk położonych na wschód od Pałysza.

Reżim rzek

Ze względu na to, iż omawiane rzeki są niewielkie, a ich źródła znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie granic gminy bądź w gminie reżim wodny można zakwalifikować do typu:

Reżim wyrównany z wezbraniem wiosennym i letnim oraz zasilaniem gruntowo - deszczowo - śnieżnym.

Charakteryzuje się niewielkimi amplitudami przepływów, co związane jest głównie z budową geologiczną. Występują tu bowiem, wodonośne utwory które mogą gromadzić duże zasoby wód (szczególnie w górnym odcinku rzek. Dzięki temu rzeki są równomiernie zasilane w wodę. Wezbrania letnie, spowodowane opadami, mają mniejsze znaczenie od wezbrań wiosennych.

W okresach powodziowych tj. w roku 1997 oraz 2010 nie zanotowano w obrębie gminy obszarów zalanych czy podtopionych w wyniku wystąpienia wód rzek z koryta.

Zbiorniki wodne

Na obszarze gminy Konopiska występują zbiorniki różnorodnego pochodzenia:

1. Zbiornik zaporowy Pająk położony na południe od Konopisk wybudowany na rzece Konopce o powierzchni 5,0 ha. Pełni rolę rekreacyjną oraz retencyjną.
2. W gminie znajduje się kilka niewielkich kompleksów stawowych:
 - kompleks stawów w miejscowości Kijas – największy obszar otwartej wody w gminie o pow

około 13 ha złożony jest z 5 stawów większych i kilku mniejszych,

- kompleks stawów w miejscowości Wąsosz - kompleks złożony z 4 niewielkich stawów o łącznej powierzchni 3,5 ha,

- stawy w osadzie Pałysz - kompleks złożony z dwóch niewielkich zbiorników oraz trzeci położony po przeciwnej stronie drogi o funkcji hodowlanej i łącznej powierzchni około 2 ha,

- stawy w Aleksandrii I o łącznej powierzchni około 4 ha z czego największy ma pow. 2,5 ha.

W gminie znajduje się również kilka pojedynczych niewielkich stawów hodowlano

- rekreacyjnych wykonanych przez prywatnych inwestorów na własny użytek.

3. Zbiorniki naturalne w lasach w zachodniej części gminy – bezodpływowe zagłębienia w podłożu których znajdują się utwory spoiste. Nie są zasilane żadnym dopływem a jedynie opadami. Stąd są to wody kwaśne zarastające torfowiskiem wysokim.

4. Zbiorniki zapadliskowe – położone w rejonie Pałysza oraz na granicy z Częstochową. Są to płytkie zbiorniki o głębokości do 1 m obecnie mocno zarastające trzciną. Zbiorniki te nie mają połączenia z systemem melioracyjnym, a w podłożu występują utwory gliniaste. Największy taki zbiornik znajduje się w na granicy z Częstochową na N od wsi Wąsosz i zajmuje powierzchnię około 5 ha.

4.6 Klimat

Rozpatrując walory klimatyczne gminy Konopiska należy wziąć pod uwagę takie aspekty jak: ilość opadów, długość okresu wegetacji, czas zalegania pokrywy śnieżnej.

Według rejonizacji rolniczo - klimatycznej Gumińskiego zmodyfikowanej przez J. Kondrackiego gmina Konopiska położona jest w regionie XV częstochowsko - kieleckim.

Natomiast według innego podziału przedstawionego przez W. Wiszniewskiego i W. Chelmińskiego gmina Konopiska znajduje się w rejonie X Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej .

Najważniejsze parametry meteorologiczne:

1. Nasłonecznienie - w rejonie gminy Konopiska wynosi około 1700 h/rok, a zachmurzenie wynosi średnio około 70 %.

2. Średnia roczna temperatura waha się w granicach: 8 - 8,5° C; średnia miesięczna temperatura stycznia (najzimniejszego miesiąca roku) mieści się w przedziale: -2, a -4° C; średnia temperatura lipca (miesiąc najcieplejszy) mieści się w granicach 17,8°C. Długość trwania okresu letniego, czyli ilość dni z temperaturą powyżej 15 °C wynosi od 90 do 100 dni, natomiast długość okresu zimowego – ilość dni z temperaturą poniżej 0 °C – od 130 do 140 dni.

3. Suma opadów atmosferycznych z wielolecia wynosi 600 - 700 mm, a miesiącem w którym przypada najwięcej opadów jest lipiec (średnio około 100 mm), a najmniej luty około 40 mm. Pokrywa śnieg pojawia się pod koniec listopada, a zanika najwcześniej w połowie marca. Przeciętna grubość pokrywy śnieżnej wynosi 15 cm, a ilość dni z pokrywą śnieżną 60 - 80 dni.

4. Przeważające wiatry na omawianym terenie to wiatry południowo-zachodnie i zachodnie oraz północno-zachodnie (około 50 % wiejących wiatrów). Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3 - 4 m/s.

5. Zachmurzenie w rejonie gminy Konopiska charakteryzuje się znaczną zmiennością w ciągu roku. Średnia liczba dni pogodnych w roku wynosi prawie 60, a pochmurnych około 120.

6. Okres wegetacyjny wynosi od 200 do 210 dni.

Na obszarze gminy istnieją fragmenty, gdzie na klimat lokalny duży wpływ ma ukształtowanie terenu. Zdarzają się zastoiska mrozowe, w rejonie spływu zimnych mas powietrza ze wzgórz, miejsca dłuższego zalegania pokrywy śnieżnej, miejsca dużej utrzymujących się zamgleń.

Miejscami o największej możliwości pojawienia się zastoisk mrozowych są:

- dolina cieką biegącego wzdłuż wsi Rększowice – gdzie zimne powietrze spływające z północnych zboczy wzgórza Flance napotyka na obniżenie, a dalej przegrodę w postaci zabudowy wsi; dlatego zastoisko może sięgać, aż do obszaru zabudowy;

- dolina cieką płynącego wzdłuż zabudowy wsi Aleksandria I, szczególnie narażony jest rejon przecięcia cieką z drogą gminną, w tym miejscu dolinę cieką zamyka las który może zatrzymać masy zimnego powietrza,

- wschodni skraj wsi Jamki, gdzie zimne powietrze niewielką doliną ze wzgórza może

spływać w kierunku doliny Konopki i zatrzymywać się na zabudowie.

Miejsca utrzymujących się dłużej i częściej mgieł związane są z dolinami rzek i cieków płynących przez teren gminy. Ze względu na ukształtowanie terenu bardziej narażona na to jest wschodnia część gminy. Związane jest to z charakterem terenu: łąki w części podmokła zamknięte od zachodu terenem wyższym porośniętym lasem natomiast od północnego wschodu zabudową miejską Częstochowy.

4.7 Powietrze

O stanie czystości powietrza decyduje emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na obszarze opracowania jest to głównie niska emisja z palenisk domowych i indywidualnych źródeł ciepła oraz komunikacja, nie występują natomiast istotne źródła o charakterze przemysłowym. Na terenie gminy do ogrzewania w większości wykorzystywane są piece na ekogroszek. Zanieczyszczenia ze źródeł komunikacyjnych, które są wynikiem spalania paliw, ścierania opon i okładzin ciernych emitowane nisko nad ziemią, oddziałują na jakość powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg t są uzależnione od natężenia ruchu.

4.8 Obszary i obiekty o wartościach przyrodniczych

Struktura ekologiczna

Podstawową funkcjonalną i strukturalną jednostką ekologiczną przestrzeni przyrodniczej jest ekosystem. Niestety nie wyjaśnia ona w pełni wszystkich procesów ekologicznych. Jednostką taką jest krajobraz ekologiczny, najwyższa jednostka w hierarchicznym systemie przyrody. Krajobraz ekologiczny to heterogeniczny fragment powierzchni Ziemi, złożony z powiązanych wzajemnie ekosystemów, posiadający własną strukturę, zmienność, historię i fizjonomię oraz swoistą dynamikę i sposób funkcjonowania. Elementem tego krajobrazu jest człowiek i społeczeństwo. Ekologia krajobrazu, wzbogacona o biogeograficzną teorię wysp, okazała się bardzo przydatna w ochronie przyrody w zagospodarowaniu przestrzennym. Ekologia krajobrazu wyróżnia następujące struktury ekologiczne przestrzeni przyrodniczej: biocentra z obszarami rdzeniowymi, wyspy ekologiczne, strefy ekotonowe (ekotony), korytarze ekologiczne oraz bariery ekologiczne. Niżej przedstawiono krótką charakterystykę poszczególnych struktur:

Biocentra – to obszary cechujące się najniższym stopniem antropogenicznych przekształceń, bogactwem gatunkowym, dużym na ogół zagęszczeniem osobników.

Biocentra pełnią bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu całego środowiska przyrodniczego ze względu na to że: zasilają i stabilizują populacje na terenach sąsiednich, chronią zasoby genetycznych roślin i zwierząt. W obrębie biocentrów wydzielane są obszary rdzeniowe, czyli ich najbardziej naturalne i najcenniejsze fragmenty.

Regionalnie w obrębie gminy Konopiska takich biocentrów nie wyznaczono. Lokalnie taką rolę dla gminy pełnią kompleksy leśne położone na zachodzie gminy powiązane z regionalnym biocentrum Lasy Lubliniecko - Stobrowskie.

Wyspy ekologiczne – to obszary, będące pojedynczymi ekosystemami lub grupami ekosystemów o zbliżonym charakterze, położone w odmiennym siedliskowo i niesprzyjającym ekosystemie. Są to najczęściej: zadrzewienia śródpolne, zieleń wysoka w mieście, łąki naturalne i półnaturalne, kompleksy stawów.

Swoją funkcją są one zbliżone do biocentrów, lecz są wyraźnie uboższe i mają mniejszy promień oddziaływania. Jednak oddziałują stabilizująco na tereny sąsiednie i zmniejszają izolację ekologiczną. Mogą one pełnić funkcje lokalnych biocentrów.

Najważniejsze wyspy ekologiczne na terenie gminy to:

- zespół stawów:

- góra Flance.

Strefy ekotonowe (ekotony) – to obszary przejściowe między dwiema lub większą liczbą różnych biocenoz (ekosystemów). Charakteryzują się one wzrostem zróżnicowania gatunkowego i zagęszczenia osobników, liniowym kształtem, o szerokości dużo mniejszej od szerokości sąsiadujących biocenoz. Stanowią one ważne miejsce przepływu informacji genetycznej pomiędzy dwoma różnymi siedliskami.

Na terenie gminy są to długie pasy przebiegające wzdłuż kompleksów leśnych. Do tego typu struktur zaliczają się również tereny położone na skraju zabudowy i pól uprawnych.

Korytarze ekologiczne – to obszary łączące różne jednostki przestrzenne krajobrazu, stosunkowo wąskie i różniące się od otoczenia.

Podstawową funkcją korytarzy ekologicznych jest zmniejszanie stopnia izolacji oddzielnych

elementów krajobrazu i ułatwianie przemieszczania się gatunków w obrębie całego krajobrazu. W trakcie prac związanych z planowaniem gospodarowania terenem bardzo ważne jest zachowanie istniejących korytarzy, ewentualnie tworzenie nowych poprzez likwidację istniejących barier. W obrębie gminy w ramach prac związanych z planem zagospodarowania województwa śląskiego nie zostały wyznaczone korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym bądź regionalnym. W obrębie gminy można wyznaczyć dwa lokalne niewielkie korytarze ekologiczne pozwalające na wymianę genetyczną pomiędzy południową częścią Częstochowy a biocentrem jaki stanowią lasy położone na zachód od gminy to dolina Konopki oraz zarośla wzdłuż rowu R-AK. Na geoportalu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska umieszczono przebieg projektowanych korytarzy ekologicznych. Warstwa ta została wykonana na zlecenie Ministra Środowiska przez Polską Akademię Nauk - Zakład Badania Ssaków w Białowieży w 2005 roku. Powstała ona na podstawie analizy:

- wcześniejszych opracowań dotyczących wyznaczania korytarzy ekologicznych w Polsce oraz analizy środowiskowej,
- danych dotyczących rozmieszczenia wybranych gatunków wskaźnikowych dla zachowania ciągłości cennych przyrodniczo obszarów oraz różnorodności biologicznej na poziomie genetycznym i ekosystemowym,
- historycznych i obecnych szlaków migracyjnych gatunków wskaźnikowych,
- danych genetycznych gatunków wskaźnikowych.

Dla obszaru województwa śląskiego została wykonana koncepcja regionalnej sieci korytarzy ekologicznych (J. Parusel, K. Skowrońska, A. Wower 2007r.), obecnie to opracowanie nie jest już publikowane na stronach internetowych, w tym na żadnej oficjalnej stronie województwa śląskiego lub jednostek odpowiedzialnych za ochronę przyrody, a Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska (prowadzące badania dotyczące przebiegu korytarzy ekologicznych) zlikwidowano pod koniec 2021r.

Zgodnie z tą koncepcją wyznaczono:

- a) korytarz spójności obszarów chronionych „Liswarta” o znaczeniu międzynarodowym,
- b) regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina Warty - Lasy Lublinieckie” ,
- c) korytarz migracji ssaków drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą”,
- d) korytarz migracji ssaków kopytnych „Lasy nad Górną Liswartą”.

W granicach gminy istotne i faktyczne znaczenie mają przede wszystkim lokalne korytarze ekologiczne przebiegające wzdłuż cieków wodnych wraz z obudową biologiczną tych cieków a także tereny leśne z przylegającymi do lasów niezabudowanymi terenami łąk. Istotną kwestią, którą należy wziąć pod uwagę przy prowadzonych analizach jest fakt, że na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych podstawowy wpływ mają inwestycje realizowane niezależnie od ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – dotyczy to z jednej strony inwestycji realizowanych na podstawie tzw. spec-ustaw, a z drugiej strony inwestycji, dla których realizacji nie jest wymagane ani zgłoszenie ani uzyskanie pozwolenia na budowę - w szczególności dotyczy to ogrodzeń – obiektów, których regulacje mogą być wprowadzone w tzw. ustawie krajobrazowej (wprowadzenie ustaleń dotyczących ogrodzeń do planu miejscowego stanowi rażąco naruszenie prawa).

Bariery ekologiczne – to struktury oddzielające i przecinające różne jednostki przestrzenne krajobrazu. Mogą mieć charakter naturalny (wody) lub być pochodzenia antropogenicznego (np: drogi, linie kolejowe, obszary zabudowane). Powodują one izolację poszczególnych populacji, utrudniają, a nawet uniemożliwiają przemieszczanie się gatunków w obrębie całego krajobrazu. Bariery antropogeniczne przyczyniają się do niekorzystnej fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, przy jednoczesnym zaburzeniu naturalnej harmonii krajobrazu. Na terenie gminy nie występują naturalne bariery ekologiczne. Powstały jednak bariery stworzone przez człowieka. Nie są to bariery znaczące dla całego ekosystemu, jednak mogą utrudniać przemieszczanie się niektórych gatunków. Najważniejszą z tych barier jest autostrada A1 oraz droga łącząca Konopiska z Częstochową.

Teren gminy jest generalnie obszarem jednostronnego zasilania z zewnątrz. Głównie z wymienionego wcześniej kompleksu leśnego. Należy jednak zwrócić uwagę, że pomimo barier ekologicznych, jakim są tereny zabudowane wsi ciągnących się na linii północ - południe, obszar gminy Konopiska oddziałuje pozytywnie na sąsiednie tereny miasta Częstochowy. Z tej strony, głównie wzdłuż rzeki Konopki oraz wzdłuż nieużytków oraz ugorowanych pól, następuje zasilanie południowych dzielnic Częstochowy.

NA TERENIE OBJĘTYM PLANEM ZNAJDUJĄ SIĘ PONIŻEJ WYMNIENIONE OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE

Ochrona prawna zasobów przyrody:

- Park Krajobrazowy "Lasy nad Górną Liswartą",
- Obszar Natura 2000 - „Bagno w Korzonku”,
- Użytek ekologiczny "Jeziorko" ,
- Pomniki przyrody „Drzewo Bosego Pielgrzyma”,
- Korytarze migracji ssaków kopytnych i drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą” - obszary węzłowe.

PARK KRAJOBRAZOWY „LASY NAD GÓRNĄ LISWARTĄ”

Teren gminy w części znajduje w Parku Krajobrazowym „Lasy nad Górną Liswartą”, utworzonym w 1998 r., chronionym Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego nr 163 poz.3071).

Aleksandria Druga znajduje się w parku w całości.

Dla obszaru województwa śląskiego nie uchwalono audytu krajobrazowego, nie są dostępne również projekty audytu krajobrazowego.

Zgodnie z Rozporządzeniem z 2008 r. szczególnym celem ochrony w Parku jest ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu dorzecza Liswarty, jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju:

- a) właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, w tym siedlisk hydrogenicznych dorzecza Liswarty (w tym naturalnych cieków wodnych, starorzeczy, innych naturalnych i antropogenicznych zbiorników wodnych, torfowisk wysokich i przejściowych, trzęsawisk, obniżeń dolinkowych, mszarów i źródlisk),
- b) szaty roślinnej, w tym charakterystycznego układu mozaiki leśno-łąkowo-polnej,
- c) różnorodności flory i fauny,
- d) walorów krajobrazowych, w tym elementów krajobrazu kulturowego, z zabytkowymi układami przestrzennymi wsi, zespołami pałacowo-parkowymi, historycznymi elementami zagospodarowania przemysłowego, alejami, zadrzewieniami śródpolnymi i historycznym układem dróg.

Zgodnie z Rozporządzeniem z 2008 r. na terenie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” obowiązuje szereg zakazów, w tym związane z zagospodarowaniem przestrzennym zakazy:

- a) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko - w zakresie określonym przez ówczynie obowiązujący art.51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (w brzmieniu Dz.U. Z 2008 r. Nr 25, poz.150, z późn. zm.),
- b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego, wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- c) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- d) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- e) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybnej,
- f) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybnej,
- g) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- h) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych.

W Rozporządzeniu z 2008 r. dla terenu Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” ustalono odstępstwa od przywołanych powyżej zakazów :

- a) na obszarach, na których w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc na podstawie art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15, poz. 139, z późn. zm.) oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu 9 sierpnia 2008r. dopuszczono lokalizację:
 - przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko - nie obowiązują zakazy przywołane powyżej w pkt: a, b, d, e, f,
 - zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów – nie obowiązują zakazy przywołane powyżej w pkt: b, d, e, f,
- a) na obszarach, na których w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych po dniu 9 sierpnia 2008r. dopuszczono lokalizację: zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz terenów komunikacji i terenów infrastruktury technicznej, nie obowiązują zakazy, o których mowa w pkt: b, d, e,
- b) na obszarach, na których są lub będą prowadzone prace związane z poszukiwaniem i rozpoznaniem lub wydobywaniem kopalin nie obowiązują zakazy, o których mowa w pkt b, c, d, e.

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody:

- a) art. 17 ust. 1 pkt 7 precyzuje, że zakaz budowy nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, dotyczy naturalnych zbiorników wodnych oraz sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących,
- b) art. 17 ust. 1a, w strefach, o których mowa w art. 20 ust 4 pkt 7 (wyznaczonych w audycie krajobrazowym) obejmujących granice stref ochrony krajobrazów stanowiących: przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, mogą być wprowadzone dodatkowe zakazy, w tym dotyczące lokalizacji nowych obiektów budowlanych lub zalesiania, przy czym zakazy te muszą być wprowadzone do planu ochrony parku krajobrazowego, po uzgodnieniu zakresu tych zakazów z właściwą radą gminy,
- c) art. 17 ust. 2 pkt. 1b, w parku krajobrazowego wprowadza się zakaz niszczenia i uszkodzania obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w planie ochrony,
- d) art. 17 ust. 2 i 3 wprowadzone zakazy na terenie parku krajobrazowego nie dotyczą:
 - wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych,
 - wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa,
 - prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym,
 - realizacji inwestycji celu publicznego (w rozumieniu przepisów planowania przestrzennego),
 - przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku,
- e) art. 17 ust.3a usuwania drzew lub krzewów w obrębie zadrzewienia należącego do IGO,
- f) art. 17 ust. 5 uchwała o utworzeniu parku krajobrazowego może zmniejszać wymagane odległości obiektów budowlanych od rzek, jezior i zbiorników wodnych.

Dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą opracowano plan ochrony, przyjęty uchwałą Nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2022r. poz. 536). Projekt planu miejscowego został sporządzony zgodnie z projektem planu ochrony, w tym zgodnie z wytycznymi rozdziału 6 zawierającego ustalenia dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W projekcie planu nakazano zastosowanie zapisów planu ochrony. Wprowadzając zabudowę uwzględniono zasadę „dążenia przy planowaniu nowego zainwestowania do nierozpraszania zabudowy i uzupełniania w pierwszej kolejności w lukach między zabudową” a także poprzez ochronę obszaru wzdłuż biegu rzeki Trzepizurki. Zachowano „drożność korytarzy ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy”.

W trosce o zachowanie doliny cieku odsunięto od niego projektowaną zabudowę, a dla terenów przeznaczonych już pod zabudowę wprowadzono ochronę poprzez linię zabudowy. Wrysowano również zbiorniki wodne, które znajdują się przy cieku wodnym Trzepizurka. Wyjaśnić należy, że ciek wodny Konopka, na terenie obrębu Aleksandria Druga nie jest wydzielony geodezyjnie, a przebiega przez grunty leśne. Jego wydzielenie geodezyjne i oznaczenie jako teren wód ma miejsce już poza terenem sołectwa Aleksandria Druga.

Jak wynika z ustaleń planu miejscowego i prognozy, z uwagi na położenie obszaru objętego planem na terenie chronionym, konieczne jest uwzględnienie zakazu wyszczególnianego w § 3 ust 1 pkt 8 Rozporządzenia nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, tj. zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych oraz zasad wprowadzonych w planie ochrony dla zasobów i ekosystemów wodnych (§ 9 ust. 1 pkt 10).

Podkreślić należy, że wobec wprowadzonych w planie miejscowym ustaleń, w tym bezwzględnego obowiązku postępowania zgodnie z zasadami i wymogami obowiązującymi na terenie parku krajobrazowego, ewentualne negatywne oddziaływania zostały zminimalizowane.

Rozporządzenia Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” oraz obowiązującej Uchwały nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”.

Podkreślić należy, że ustalenia planu miejscowego minimalizują ryzyko negatywnego wpływu na obszar Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”.

OBSZAR NATURA 2000 PLH 240029 „BAGNO W KORZONKU” wraz z użytkiem ekologicznym „Jezioro” (w obrębie jego granic)

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH240029.H

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla obszaru Natura 2000 Bagno w Korzonku PLH240029.H.

Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

W stosunku do tego obszaru należy zachować dotychczasowy sposób jego użytkowania.

Przedmiotem ochrony są: torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) oraz bory i lasy bagienne.

Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony siedliska przyrodniczego, torfowisk przejściowych i trzęsawisk - na stanowiskach (7140-1 i 7140-2) z poziomu niezadowalającego (U1) do poziomu właściwego (FV) poprzez poprawę oceny parametru „specyficzna struktura i funkcje” do poziomu właściwego (FV) i poprawę oceny parametru „perspektywy ochrony” do poziomu właściwego (FV), a także, w stosunku do borów i lasów bagiennych utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni 3,81 ha.

W planie zadań ochronnych brak jest wskazań do zmian zapisów w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, których realizacja uniemożliwi osiągnięcie celów działań ochronnych, naruszy lub stworzy ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

UŻYTEK EKOLOGICZNY „JEZIORKO”

PL.ZIPOP.1393.UE.2404072.9

Torfowisko przejściowe i zbiornik wodny

Rozporządzenie 33/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.

Cel ochrony: zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajo-brazowych torfowiska i zbiornika wodnego, ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

W stosunku do tego obszaru należy zachować dotychczasowy sposób jego użytkowania.

POMNIKI PRZYRODY - KASZTANOWIEC BIAŁY - DRZEWO BOSEGO PIELGRZYMA

PL.ZIPOP.1393.PP.2404072.1693

Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - *Aesculus hippocastanum*; pierśnica: 337cm; obwód: 1059cm; wysokość: 18m)

Uchwała Nr 271/XXXIX/2017 Rady Gminy Konopiska z dnia 19 września 2017 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody ożywionej

Drzewo rośnie w miejscowości Aleksandria Druga na terenie posesji przy ul. Gościnniej 152, rodzaj gruntu: B, działka ewidencyjna nr 2444 obręb Aleksandria II.

KORYTARZE EKOLOGICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM - KORYTARZE MIGRACJI SSAKÓW KOPYTNYCH I SSAKÓW DRAPIEŻNYCH „LASY NAD GÓRNĄ LISWARTĄ” Z OBSZARAMI WĘZŁOWYMI.

Przez zachodnią część obszaru objętego planem przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym - korytarze migracji ssaków kopytnych i ssaków drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą” z obszarami węzłowymi.

Planowane zainwestowanie pozostaje bez wpływu na funkcjonowanie lokalnych cieków wodnych i rzeki Trzepizurki. Znaczna część terenów przewidzianych do zabudowy objęta jest już obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a zabudowa wprowadzona obecnie lokalizowana jest w stosunku do cieków w odległościach zabezpieczających ich prawidłowe funkcjonowanie, tj. min. 100 m od linii brzegów cieków.

Wobec powyższego projektowana zabudowa nie zagraża powiązaniom pomiędzy terenami czynnymi przyrodniczo.

Podkreślić należy, że z danych będących w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach („Inwentaryzacja bobra europejskiego *Castor fiber* w województwie śląskim”, WISNA sp. z o.o. 2021) na terenie objętym planem, w dolinie rzeki Trzepizurki stwierdzono ślady obecności (działki nr ew. 416 oraz 71) bobra europejskiego *Castor fiber*. Brak jest zagrożeń dla występującego na terenie bobra europejskiego.

Pozostałe obiekty i obszary chronione na terenie gminy Konopiska

Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 163cm; obwód: 512cm; wysokość: 19m

PL.ZIPOP.1393.PP.2404072.16

Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Grupa 4 drzew: 2 modrzewie, 1 świerk i 1 sosna - w terenie pomierzono 2 modrzewie, nie odnaleziono świerku i sosny (prawdopodobnie uległy zniszczeniu po uderzeniu pioruna)

PL.ZIPOP.1393.PP.2404072.17

Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Aleja lipowa

PL.ZIPOP.1393.PP.2404072.18

Aleja składająca się z 17 szt. lip drobnolistnych (*Tilia cordata*). W 2015 roku zniesienie statusu pomnika przyrody z 7 drzew z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego. Zniesienie statusu pomnika przyrody z 1 drzewa w 2022 r.

Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Wiąz górski (*Ulmus glabra*) o pierśnicy 108 cm (obwód pnia 340 cm) i wysokości 16 m

PL.ZIPOP.1393.PP.2404072.1615

Uchwała nr 73/XIII/2015 Rady Gminy Konopiska z dnia 4 września 2015r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody ożywionej

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o pierśnicy 129 cm (obwód pnia 405 cm) i wysokości 18m

PL.ZIPOP.1393.PP.2404072.1616

Uchwała nr 73/XIII/2015 Rady Gminy Konopiska z dnia 4 września 2015r. w sprawie

ustanowienia pomnika przyrody ożywionej

W stosunku do ww. pomników przyrody obowiązują zakazy: ich niszczenia i uszkodzania, uszkodzania i zanieczyszczania gleby w odległości mniejszej niż rozpiętość korony drzewa pomnikowego oraz umieszczania tablic reklamowych.

4.9 Szata roślinna, świat zwierzęcy

Świat roślin

Pojęcie potencjalnej roślinności naturalnej obrazuje hipotetyczny stan roślinności, jaki mógłby zostać osiągnięty na drodze naturalnej sukcesji, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego obszaru roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez siedlisko. Potencjalną roślinność naturalną opisuje się za pomocą podstawowych typologicznych jednostek geobotanicznych, jakimi są zespoły roślinne.

W obrębie gminy Konopiska dopatrywać się można występowania następujących jednostek potencjalnej roślinności naturalnej:

- Ols środkowoeuropejski: mezo- i eutroficzne zbiorowisko z wyraźną strukturą kępkowodolinkową runa. Wykształcające się na glebach torfowych w bezodpływowych zagłębieniach terenu. Głównym czynnikiem kształtującym to zbiorowisko są wysoko stojące wody gruntowe.
- Niżowy łęgowy las wiązowo-dębowy siedlisk wodogruntowych poza strefą zalewów rzecznych – wielogatunkowy las złożony z jesionu, wiązu pospolitego, dębu szypułkowego z domieszką olszy czarnej, wiązu górskiego i szypułkowego występujący w dolinach rzek i cieków, na żyznym podłożu gliniastym z wysokim poziomem wody w glebie.
- Niżowe łęgi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych – eutroficzne i wybitnie higrofilne lasy z panującą olszą czarną i domieszką jesionu, wykształcające się na siedliskach lekko zabagnionych, w dolinach wolno płynących cieków wodnych z runem o charakterze ziołoroślowym występuje stała domieszka gatunków olsowych i szuwarowych.
- Grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe – wielogatunkowe lasy liściaste w typie lasu świeżego i wilgotnego z dominacją dębu szypułkowego i graba, z udziałem buka, lipy drobnolistnej, świerka i jodły.
- Żyzna buczyna niżowa – najuboższa postać żyznej buczyny, która wykształca się na glebach świeżych brunatnych wylugowanych lub płowych. W drzewostanie dominuje buk, w nieznaczonej domieszce może występować jawor. W runie brak jest gatunków górskich.
- „Kwaśna” buczyna niżowa (*Luzulo pilosae-Fagetum*) – zbiorowisko z bezwzględną dominacją buka w typie siedliskowym lasu mieszanego świeżego lub wilgotnego występujące na ubogim i kwśnym podłożu, na glebach płowych lub brunatnych wylugowanych i kwaśnych. Cechą charakterystyczną runa jest spory udział kosmatki owłosionej (*Luzula pilosa*) i turzycy pigułkowatej (*Carex pilulifera*) oraz występowanie gatunków z acidofilnych dąbrów.
- Świetlista dąbrowa (*Potentillo albae-Quercetum typicum*) – zbiorowisko w typie siedliskowym lasu mieszanego wykształcające się na umiarkowanie żyznych, stosunkowo suchych glebach brunatnych kwaśnych, z dominacją dębu bezszypułkowego oraz stałą naturalną domieszką sosny w drzewostanie. Wyróżniające się stałym udziałem w runie gatunków ciepłolubnych i światłożądnych.
- Niżowa dąbrowa acidofilna typu środkowoeuropejskiego – zbiorowiska w typie siedliskowym boru mieszanego wykształcające się na glebach świeżych, z panującym dębem bezszypułkowym w drzewostanie, w runie przeważają ogólnoleśne acidofilne gatunki.
- Kontynentalny bór mieszany – mezotroficzne zbiorowisko leśne z udziałem w drzewostanie sosny oraz dębu, nawiązujące florystycznie i siedliskowo do borów sosnowych i uboższych postaci grądów.
- Suboceaniczne śródlądowe bory sosnowe - bór świeży na siedliskach bardziej żyznych z niskim poziomem wody gruntowej, bór suchy na siedliskach suchych i ubogich, i bór wilgotny na siedliskach ubogich z wysokim i zmiennym poziomem wody w glebie – są to zbiorowiska borowe z dominacją sosny w drzewostanie i z runem krzewinkowo- lub trwiastomyszystym.

Zbiorowiska roślinne występujące w gminie Konopiska można podzielić na poszczególne grupy:

1. Zbiorowiska leśne

Najczęściej występującym zbiorowiskiem z tej grupy jest kontynentalny bór mieszany świeży. Występuje na glebach średniożywnych i umiarkowanie wilgotnych.

Charakteryzuje się dużym udziałem sosny z domieszką najczęściej dębu szypułkowego oraz brzozy brodawkowej. W runie obficie występuje borówka czarna, a w podszyciu jeżyna. Drugim pod względem powierzchni jest bór świeży często o charakterze monokultur, praktycznie bez udziału drzew liściastych. Porastają one siedliska ubogie, słabo wilgotne, gdzie wytworzyły się kwaśne gleby bielcowe. Na terenie gminy występują również w bardzo ograniczonym zakresie: bór suchy rosnący w środowisku wybitnie suchym oraz bór bagienny występujący na podmokłych torfowiskach. Lasy mieszane to najczęściej, na glebach płowych i brunatnych zbielcowanych kwaśna dąbrowa – las mieszany z panującym dębem bezszypułkowym w drzewostanie, w którego runie przeważają ogólnoleśne acidofilne gatunki (np: trzcinnik leśny, śmiałek pogięty, pszeniec zwyczajny).

W dolinach rzek, na terenach nadmiernie wilgotnych można spotkać niewielkie fragmenty olsów. Są to olsy porzeczkowe. Drzewostan buduje tu olsza czarna z domieszką jesionu, a runo ma charakterystyczną strukturę kępkowo-dolinkową.

2. Zbiorowiska łąkowe

Najciekawsze są wilgotne łąki trzęślicowe. Są to półnaturalne bogate florystycznie zbiorowiska jednokośnych i nie nawożonych łąk na zmiennowilgotnych, żyznych siedliskach zawierających węglan wapnia. Na terenie gminy jest ich niewiele np: w Białej Górnej. W chwili obecnej uznane w skali kraju za zbiorowiska ginące w związku ze zmianami zachodzącymi w środowisku (osuszanie terenów podmokłych) i zmianami sposobu użytkowania gruntów rolnych (intensyfikacja rolnictwa, zalesianie, porzucanie użytkowania). Na omawianym obszarze najczęściej jest to zaniechanie uprawy co w konsekwencji prowadzi do zarastania łąk przez trziną i tworzenie się rozległych trzcinowisk w przypadku znacznego zawilgocenia terenu bądź zarastanie krzewami. Tworzą się wówczas zarośla wierzbowo – olszowe z niewielkim udziałem innych gatunków, pojedynczych brzoź czy dębów szypułkowych. Na obszarze całej gminy jest widoczne szybkie zanikanie łąk, a szczególnie jest to zauważalne w części wschodniej przyległej do Częstochowy. W związku z niską opłacalnością produkcji rolniczej (szczególnie hodowlano mlecznej) szczególnie w latach 90 tych XX w. zaniechano hodowli krów na obszarze gminy. Konsekwencją tego był brak wypasu na pastwiskach oraz rezygnacja z produkcji siana. Zbiorowiska torfowisk przejściowych i wysokich – stanowią one ostoję dla wielu gatunków roślin chronionych oraz reliktowych z zimnych okresów późnoglacialnych. Na obszarze gminy zbiorowiska te pojawiają w największych płatach w okolicy Aleksandrii. Tam znajdują się zarastające śródleśne oczka wodne. Na pozostałym obszarze gminy pojawiają się one w formie bardzo zubożonej najczęściej jako zbiorowiska okrajkowe. Łąki wielokośne – to zbiorowiska położone najczęściej wzdłuż rzek na tarasach zalewowych, gdzie tereny zostały zmeliorowane. Koszenie trawy odbywa się 2-3 krotnie w ciągu roku. Ze względu na intensywne nawożenie, częste koszenie oraz dosiewanie mieszanek traw. Zbiorowiska te są uboższe od wymienionych wcześniej, jednak pełnią ważną rolę ekologiczną. Podobnie jak zbiorowiska łąk trzęślicowych znajdują się w zaniku i można je spotkać na niewielkich płatach w pobliżu zabudowy w zachodniej części gminy oraz na polu golfowym, gdzie w tej chwili jest ich największy obszar występowania.

3. Zbiorowiska pól uprawnych.

Są to zbiorowiska nietrwałe, sezonowe. Trwałość zbiorowisk najczęściej wynosi jeden sezon wegetacyjny, przy niektórych uprawach może to trwać 2 sezony. Dlatego główny udział mają tu rośliny jednoroczne tzw. chwasty. Wśród pól najważniejsze z punktu widzenia biologicznego mają zbiorowiska między i dróg śródpolnych. Są to zbiorowiska okrajkowe, w swoim charakterze zbliżone do muraw, jednak z dużym udziałem bylin, jednocześnie zubożone o gatunki niszczone herbicydami w sąsiednich uprawach. Są one jednak ważnym rezerwuarem dla gatunków wieloletnich, które dzięki nim wchodzą na pozostawione w ugorze pola.

4. Pozostałe zbiorowiskami roślinne

Dla terenów zurbanizowanych charakterystycznymi zbiorowiskami są:

- tak zwane zbiorowiska ruderalne, do których można zaliczyć różnego typu azotolubne zbiorowiska utworzone na „dzikich” składowiskach śmieci, przy ruinach domów, na terenie opuszczonych gospodarstw i tym podobnych siedliskach;
- zbiorowiska okrajkowe – zbiorowiska zajmujące niewielkie powierzchnie na skraju

obszarów zajmowanych przez większe zbiorowiska np: brzegi dróg polnych, ścieżki, brzegi ogrodów, trawniki;

- zbiorowiska silnie synantropijne – zbiorowiska bardzo mało stabilne, związane z terenami o stale zmieniającej się strukturze i składzie gatunkowym oraz prowadzonej w tym miejscu działalności np: ogródki przydomowe, wyrobiska, miejsca robót ziemnych.

Świat zwierząt

BEZKRĘGOWCE

Bezkęgowce na terenie gminy praktycznie nie były badane. Pojedyncze dane mają charakter wyrwykowy i dotyczą pojedynczych egzemplarzy rzadszych gatunków szczególnie motyli.

KRĘGOWCE

Ichtiofauna

Do czasu pojawienia się na tym terenie człowieka naturalne środowiska wodne na terenie gminy stanowiły wyłącznie wody płynące. Wszystkie istniejące tu obecnie wody stojące – stawy i zbiornik zaporowy są sztuczne. Ilość gatunków ryb, jak również liczebność poszczególnych populacji zależy od czynników siedliskowych występujących w rzekach i zbiornikach wodnych, jak również od czynników antropogenicznych (stopień zanieczyszczenia wód).

Obszar gminy położony jest w obrębie dorzecza Stradomki. Wody płynące stanowią łowisko Polskiego Związku Wędkarskiego podobnie jak zbiornik Pająk. Zarybianiem objęty jest zbiornik, natomiast nie rzeki. Ze względu na brak przemysłu w sąsiedztwie rzek i tym samym niewielkie ich zanieczyszczenie oraz niedużą presję wędkarską ze względu na niewielkie rozmiary rzek należy spodziewać się co najmniej kilkunastu gatunków ryb.

Herpetofauna

Herpetofaunę w omawianej gminie reprezentują dwie gromady kręgowców – płazy i gady. Płazy. W granicach gminy stwierdzono 10 krajowych gatunków płazów (spośród 18 odnotowanych w kraju): traszka zwyczajna i grzebieniasta, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, zielona, rzekotka drzewna, żaba wodna, trawna oraz kumak nizinny. Płazy to typowe zwierzęta ekotonów, czyli stykających się z sobą co najmniej dwóch różnych ekosystemów; równie ważne są dla nich środowiska wodne, jak i lądowe.

W okresie godów płazy muszą mieć swobodny dostęp do czystych zbiorników wodnych i potoków. Godowiska najczęściej wykorzystywane przez płazy to: oczka wodne, stawki źródlane, wiejskie stawki, małe wyrobiska gliny i żwiru, stawy hodowlane. Na lądzie płazy zajmują zacienione i wilgotne kryjówki, szczególnie na okres zimowania muszą być one solidne i swobodnie dostępne. Brak lub mała ilość takich miejsc, podobnie, jak brak wód w okresie godów, limituje występowanie płazów w danej okolicy. Płazy, podobnie jak gady, wykazują tendencję do synantropizacji (synurbizacji), wykorzystując również sztuczne zbiorniki wodnych i kryjówki.

Gady

W gminie Konopiska stwierdzono występowanie 5 gatunków gadów. Gady to kręgowce typowo lądowe. Niektóre jednak gatunki – jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny i żmija zygzakowata, zaskroniec – można odnaleźć w pobliżu wody. Natomiast jaszczurka zwinka preferuje środowiska suche. Duża rozrodczość, zwłaszcza płazów, sprawia, że w korzystnych warunkach środowiskowych (dużo wodnych, czystych biotopów rozrodu oraz siedlisk lądowych) ich populacje występują w dużych zagęszczeniach i mają wówczas ogromną rangę ekologiczną. Płazy i gady są wydajnym pożywieniem niemal wszystkich drapieżców.

Lokalnie biomasa wszystkich gatunków płazów i gadów może być większa od biomasy ptaków i ssaków razem wziętych. Równocześnie, same będąc drapieżnikami, regulują liczebność populacji bezkręgowców, a przy ogromnej rozrodczości i w odpowiednim zagęszczeniu mogą pełnić rolę podobną do owadożernego ptactwa. Wskazany sposób walki z gradacjami owadów szkodników upraw jest zatem dbałość o dobrą kondycję siedlisk herpetofauny. Należy ograniczyć likwidację nawet niewielkich zbiorników wodnych szczególnie w rejonach, gdzie w dużym promieniu nie występują inne zbiorniki mogące stanowić miejsce rozrodu płazów.

Awifauna (ptaki)

Ptaki są bardzo ważnym wyznacznikiem stanu środowiska na danym obszarze oraz ważnym ogniwem sieci monitoringu środowiska. Wynika to z łatwości obserwacji oraz wrażliwości na

zmiany w środowisku. Najważniejsza charakterystyka awifauny pod kątem planowania przestrzennego dotyczy ptaków lęgowych. Na obszarze gminy Konopiska gniazduje obecnie ponad 130 gatunków ptaków. Ze względu na nieduży obszar gminy w porównaniu do terytoriów lęgowych niektórych gatunków oraz występowania dogodnych siedlisk dla poszczególnych gatunków niektóre gniazdują w niewielkiej liczbie par. Najistotniejsze jest zachowanie siedlisk ptaków najbardziej zagrożonych oraz występujących sporadycznie. Ochronę taką może zapewnić właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenu gminy. Zapewnienie ochrony tym gatunkom w miejscach ich występowania zapewni także ochronę innym gatunkom o bezpiecznym statusie. Poniżej przedstawiono występowanie na terenie gminy gatunków znajdujących się na liście w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej są to gatunki ptaków wymienione objęte szczególnymi środkami ochronnymi, obejmującymi także ich siedliska i które mają na celu zapewnienie przetrwania i rozrodu tych gatunków w ich obszarach występowania

1. Bąk */Botaurus stellaris/* - gatunek występujący w trzcinach na pograniczu z otwartą wodą, gatunek ten w ilości kilku par jest lęgowy na terenie gminy
2. Bączek */Ixobrychus minutus/* - siedlisko gatunku podobne jak poprzedniego, występuje po sąsiedzku w Blachowni i w Częstochowie
3. Czapla biała */Egretta alba/* - widywane na stawach i rozlewiskach koczujące osobniki;
4. Bocian czarny */Ciconia nigra/* - pojawia się sporadycznie na łąkach w zachodniej części gminy (lęgowy w sąsiedniej gminie Herby;
5. Bocian biały */Ciconia ciconia/* - kilkanaście lat temu było lęgowych kilkanaście par, obecnie na skutek zarastania łąk pozostały 2 pary.
6. Łabędź krzykliwy */Cygnus cygnus/* - pojawia się sporadycznie w okresach migracji, najbliższe lęgowisko w odległości około 20 km.
7. Błotniak stawowy */Circus aeroginosus/* - środowisk lęgowe tego drapieżnika to podmokła łąki, zarastające stawy, lęgowy na terenie gminy w ilości kilku par;
8. Kropiatka */Porzana porzana/* - ptak zarastających oczek wodnych i podmokłych łąk, nie stwierdzony na terenie gminy, ale występują tu korzystne siedliska lęgowe ptak w gminie Poraj
9. Derkacz */Crex crex/* - ptak mokrych łąk, na terenie gminy w różnych miejscach lęgowy w ilości kilkunastu par,
10. Żuraw */Grus grus/* - lęgowy od niedawna na terenie gminy w ilości 1-2 par.
11. Lelek */Caprimulgus europaeus/* - ptak suchych borów sosnowych, lęgowy w sąsiedniej gminie być może również w zachodniej części gminy Konopiska;
12. Jerzyk */Apus caffer/* - lęgowy na terenie gminy wykorzystuje wysokie budowle jak np. wieże kościelne;
13. Zimorodek */Alcedo atthis/* - widziany nad Konopką, prawdopodobnie lęgowy na terenie gminy.
14. Dzięcioł czarny */Dryocopus martius/* - występuje na terenie gminy w jej zachodniej części
15. Dzięcioł średni */Dendrocopus medius/* - występuje w sąsiedniej gminie, najprawdopodobniej również występuje w gminie Konopiska;
16. Lerka */Lullula arborea/* - ptak występujący na pograniczu pól i suchych borów sosnowych najprawdopodobniej lęgowy w zachodniej części gminy.
17. Świergotek polny */Anthus campestris/* - preferuje suche pola rozległe pola oraz tereny piaszczyste, stwierdzony na pograniczu z gminą Starcza;
18. Pokrzewka jarzębata */Sylvia nisoria/* - preferuje zarośla wśród łąk, stwierdzona w rejonie Walaszczyk
19. Gąsiorek */Lanius collurio/* - obecny na całym obszarze gminy w różnych siedliskach
20. Ortolan */Emberiza hortulana/* - preferuje nasłonecznione pola w sąsiedztwie wysokich drzew, obserwowany w rejonie Aleksandrii I Teriofauna

Na terenie gminy nie były prowadzone specjalistyczne badania ssaków. Występowanie poszczególnych ssaków oparto na podstawie zapisów w literaturze, własnych obserwacji i informacji mieszkańców oraz stwierdzonych odpowiednich biotopów.

Z lasów podawane są takie drobne ssaki jak: wiewiórka, jeż wschodni, mysz leśna, nornica ruda, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, darniówka zwyczajna, mopek, borowiaczek, borowiec wielki. Występują tu również: sarna (ekotyp leśny), zając szarak, dzik, pojawia się również jeleń europejski. Można tu spotkać drobne i średnie drapieżniki: gronostaj, kuna leśna, lis, jenot, borsuk, łasica.

Z siedlisk wodno-błotnych i nadwodnych podawane są: nornik (bez określenia gatunku),

karczownik ziemnowodny, piżmak, wydra (okolice stawów), tchórz zwyczajny, na brzegu Konopki widoczne były zgryzy bobrowe.

Pola uprawne wraz z kompleksem miedz i zarośli śródpolnych są siedliskiem typowy dla: polnika, myszy polnej, domowej, zaroślowej, chomika europejskiego, zająca szaraka i polnego ekotypu sarny. W zabudowaniach spotyka się: kunę domową, szczura wędrownego, szczura śniadego i mysz domową, występuje tu również kilka gatunków nietoperzy.

4.10 Krajobraz

Na kształt krajobrazu obszaru opracowania składają się ukształtowanie oraz pokrycie terenu w tym wytworzone na skutek działalności człowieka. Rzeźba terenu z charakterystycznymi wzniesieniami i wyraźnymi dolinami wzdłuż cieków wodnych, w tym malowniczą doliną rzeki Prośny jest urozmaicona. W krajobrazie dominują pola uprawne z grupami zieleni śródpolnej, w części południowej zaznacza się obecność terenów leśnych o znacznej powierzchni. Na terenie gminy dotychczas nie ustanowiono żadnych form ochrony ze względu na walory krajobrazowe, chociaż w jej obrębie znajdują się obszary kwalifikujące się do takiej ochrony.

Istniejąca sieć osadnicza jest wkomponowana w lokalny krajobraz, z miejscowościami o historycznie ukształtowanych układach urbanistycznych, z często występującymi fragmentami założeń alejowych przebiegającymi wzdłuż dróg.

4.11 Klimat akustyczny i emisja niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

W obrębie analizowanego terenu nie występują źródła hałasu mające istotny wpływ na klimat akustyczny. Uciążliwość istniejących dróg w zakresie emisji hałasu jest niewielka ze względu na stosunkowo niewielkie ich obciążenie ruchem. Na analizowanym terenie poziom hałasu komunikacyjnego nie stanowi, z punktu widzenia mieszkańców, istotnego źródła hałasu. Jedynie wartości chwilowe hałasu, związane z przejazdem samochodów ciężarowych lub większej liczby samochodów osobowych mogą wpływać na chwilowy klimat akustyczny i stanowić dominujące źródło hałasu. Dodatkowym czynnikiem lokalnej uciążliwości są zakłady produkcyjne i usługowe, zwłaszcza zakłady obróbki drewna, jednakże nie jest znana ich faktyczna, potwierdzona pomiarami, uciążliwość. Właściwe funkcjonowanie tych obiektów sprowadza się do zachowania standardów akustycznych określonych w przepisach szczególnych.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dopuszczalne równoważne poziomy dźwięku A w decybelach (dB), dla emisji pochodzącej z dróg lub linii kolejowych, oraz pozostałych obiektów i działalności będących źródłem hałasu dla różnych rodzajów terenu występujących na terenie gminy winny być zgodne z obowiązującymi przepisami.

Ponadto linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV generuje jednostajny, ciągły hałas, który potocznie można określić jako „buczenie” przebiega w północnej części gminy terenami rolniczymi, z dala od terenów zamieszkałych, przez co zagrożenie tym źródłem hałasu należy traktować jako pomijalne,

Linia elektroenergetyczna wysokich napięć 400 kV jest także najistotniejszym źródłem emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na obszarze gminy. Źródłem pola elektromagnetycznego są również linie średnich napięć oraz stacje transformatorowe, jednak ich oddziaływanie na środowisko w zakresie promieniowania niejonizującego jest dużo niższe i praktycznie pomijalne. W miejscowości Kolonia Biskupska zlokalizowana jest stacja bazowa telefonii komórkowej, która stanowi również źródło pola elektromagnetycznego. Narażenie na oddziaływanie pola elektromagnetycznego ma miejsce podczas eksploatacji urządzeń wytwarzających energię elektromagnetyczną i może ono występować w każdym miejscu. Na terenie gminy nie występują stacje energetyczne czy też źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego w postaci obiektów radiokomunikacyjnych, w tym: stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych, obiektów radiolokacyjnych.

4.12 Zabytki

Zabytki architektury i budownictwa występują na terenie całej gminy. Są to większe oraz mniejsze obiekty. Obecnie na terenie gminy Konopiska 8 obiektów objętych jest ochroną

konserwatorską, z czego 3 znajdują się w rejestrze zabytków. Pozostałe są w spisie konserwatorskim. W gminie znajdują się także 4 strefy ochrony konserwatorskiej. Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków wszystkie 3 obiekty na terenie wsi Konopiska:

1. Kościół parafialny katolicki z 1904 r wraz z ogrodzeniem
2. Plebania z 1907 r.
3. Cmentarz katolicki z 1811 r. wraz z kaplicą z 1879 r.

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków gminy Konopiska:

1. Wygoda -drewniany budynek mieszkalny dawny szpital i przychodnia górnicza z okresu międzywojennego
2. Aleksandria – rządcówka drewniana XIX/XX w
3. Aleksandria – pozostałości parku początek XX w.
4. Osiedle Górka – budynek administracyjny kopalni z pozostałościami parku I poł. XX w.
5. Konopiska – budynek produkcyjny XIX w.

Wykaz stref ochrony archeologicznej tzw Strefa W. Jest to strefa ochrony archeologicznej. Ochrona polega na wyłączeniu tych terenów z zabudowy do czasu wykonania badań archeologicznych. Wszelkie większe prace ziemne również wymagają nadzoru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

1. Korzonek dawny teren wsi
2. Wąsosz – dawny Dźbów
3. Rększowice – dawne siedlisko
4. Hutki – pierwotny teren wsi

5. CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W granicach gminy do istniejących negatywnych oddziaływań na środowisko należy zaliczyć występowanie:

- 1) przekroczenie poziomów zanieczyszczeń niektórych cieków naturalnych oraz spowodowanych:
 - a) występowaniem nieszczelnych szamb (oddziaływania długoterminowe, stałe, lokalne, zauważalne),
 - b) niekontrolowanym odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków do gruntu i do cieków wodnych (oddziaływania chwilowe, miejscowe, zauważalne),
 - c) działalnością rolniczą i produkcyjną (oddziaływania chwilowe, miejscowe, zauważalne);
- 2) ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza spowodowanego:
 - a) ruchem komunikacyjnym, w tym ruchem tranzytowym (możliwość występowania chwilowo i miejscowo ponadnormatywnej emisji tlenu azotu, niemetanowych lotnych związków organicznych, tlenu węgla oraz pyłów; oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednie),
 - b) spalaniem w kotłowniach i paleniskach indywidualnych oraz kotłowniach lokalnych: węgla i paliw niskiej jakości w celach grzewczych a także różnego rodzaju odpadów (możliwość występowania okresowo i lokalnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń wskutek tzw. emisji niskiej: tlenu i dwutlenku węgla, pyłów, dwutlenku siarki, kadmu, ołowiu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, niemetanowych lotnych związków organicznych oraz dioksyn i furanów; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie),
 - c) funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych – dotyczy przypadków nie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska i reżimów technologicznych, stosowania opału niskiej jakości lub przestarzałych systemów grzewczych, spalania odpadów - (notowane są okresowo i miejscowo przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie);
- 3) terenów o ponadnormatywnym hałasie, spowodowanym:
 - a) ruchem pojazdów samochodowych (chwilowo lub okresowo i miejscowo notowane są przekroczenia progowych poziomów hałasu wzdłuż dróg o występującym ruchu tranzytowym, w tym pojazdów ciężkich,

- szczególnie przy złym stanie nawierzchni drogi; oddziaływanie zauważalne, bezpośrednie),
- c) prowadzeniem działalności produkcyjnej i wydobywczej lub rolniczej (chwilowo i miejscowo; oddziaływanie nieznaczne, bezpośrednie);
- 4) obszarów o ponadnormatywnym promieniowaniu elektromagnetycznym, spowodowanym liniami elektroenergetycznymi i telefonią komórkową (oddziaływanie długoterminowe, stałe, miejscowe, nieznaczne, bezpośrednie).

Na obszarze gminy nie ustalono obszarów ograniczonego użytkowania, brak jest też:

- a) zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- b) instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska,
- c) terenów naturalnych zagrożeń geologicznych i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Wśród analizowanych terenów objętych projektowanym planem nie występują obszary położone w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Przeprowadzona analiza wykazała, że ze względu na występujące uwarunkowania hydrogeologiczne poszczególnych obszarów, położenie w stosunku do cieków wodnych, ich przekształcenie nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie środowiska. Ochroniono bowiem tereny podmokłe.

W sporządzonym projekcie planu:

- zachowano dotychczasowe granice terenów produkcyjnych i usługowych, zgodnie z istniejącym użytkowaniem i dotychczasowym przeznaczeniem zawartym w obowiązujących planach, w sporządzonym projekcie planu wprowadzono dodatkowo regulacje mające w maksymalnie zakresie ograniczyć skutki realizacji inwestycji lokalizowanych na tych terenach na środowisko i formy ochrony przyrody,
- nie wyznaczono żadnych innych nowych terenów przeznaczonych do zabudowy produkcyjnej,
- nowa zabudowa mieszkaniowa (w tym w zabudowie zagrodowej) z usługami jest lokalizowana jako poszerzenie terenów istniejącej zabudowy, nie stanowiącej terenów zabudowy zwartej (ulicówka), na której mogą wystąpić okresowo zanieczyszczenia powietrza powodowane przez niską emisję. Wyznaczenie nowych terenów zabudowy pozwoli na lokalizację niezbędnych dla mieszkańców gminy budynków mieszkalnych. Nowa zabudowa mieszkalna obecnie jest realizowana w technologiach i sposobie ogrzewania, wykluczających możliwość powstania negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne. Nie przewiduje się, aby skutkiem realizacji zabudowy na nowych, dodatkowych terenach dopuszczonych planem do zabudowy mieszkaniowej (w tym w zabudowie zagrodowej) była możliwość kumulowania się oddziaływań powodowanych przez istniejącą zabudowę i zabudowę projektowaną na środowisko, w szczególności na stan powietrza atmosferycznego,
- nowa zabudowa nie ograniczy możliwości migracji zwierząt lub roślin w sposób dotychczasowy,
- na występowanie podstawowych negatywnych oddziaływań na środowisko i przyrodę ustalenia planu nie mają wpływu (dot. oddziaływań wynikających z funkcjonowania drogi krajowej i linii kolejowych oraz sposobu prowadzenia gospodarki leśnej).

Podstawowymi źródłami negatywnych oddziaływań na środowisko w skali całej gminy, nie tylko obrębu Aleksandria Druga, mogącymi stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi mogą być:

- 1) HAŁAS I DRGANIA; źródłami hałasu są:
- a) źródła liniowe – należą do nich linie komunikacyjne,
- b) źródła punktowe – należą do nich zakłady produkcyjne, w mniejszym stopniu niektóre obiekty usługowe oraz rolnictwo (prowadzenie upraw) i leśnictwo (prowadzenie wycinki drzew).

Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr VI/12/2019 z dnia 26 sierpnia 2019 r. przyjął Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu > 3 000 tys. pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu > 30 tys. pociągów rocznie (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2019r. poz.5875). Na obszarze objętym planem powyższe

ie występuje.

Dane zawarte w programie z 2019 r. potwierdzają występowanie tych zagrożeń, z jednoczesnym, niewielkim wzrostem powierzchni terenu i liczby ludzi zagrożonych uciążliwościami powodowanym przez hałas. Gmina nie została wskazana do prowadzenia działań krótkoterminowych, mających na celu ograniczenie hałasu. W programie do działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego należących do gmin zaliczono: prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego (planowanie nowych źródeł hałasu w oddaleniu od obszarów podlegających ochronie akustycznej, stosowanie zasad strefowania zabudowy, ograniczanie na etapie uchwalania planów możliwości lokalizowania nowych obszarów podlegających ochronie akustycznej w strefach oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego).

W sporządzony projekcie planu:

- nie wyznaczono żadnych nowych terenów do zabudowy położonych na obszarach mogących być narażonych na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu,
- nie zachodzi obawa, że hałas powodowany przez zabudowę realizowaną na nowych terenach dopuszczonych do zabudowy będzie się kumulował z hałasem powodowanym przez istniejącą zabudowę lub zabudowę realizowaną na terenach dopuszczonych do zabudowy w obowiązującym planie,
- nie wyznaczono żadnych nowych terenów do zabudowy, której funkcjonowanie może powodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu,
- wprowadzono szczegółowe regulacje w części tekstowej projektu planu (dot. terenów dopuszczonych do zabudowy w dotychczas obowiązujących planach miejscowych),

2) **TERENY ZAGROŻONE PODWYŻSZONYM POZIOMEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.** Prowadzony monitoring nie wykazuje zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy. Podwyższony poziom promieniowania elektromagnetycznego może wystąpić na terenach bezpośrednio przylegających do linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110kV, głównym punkcie zasilania i stacjach telefonii komórkowej. W sporządzonym projekcie planu:

- wykluczono możliwość lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej na terenach mieszkaniowych, dopuszczając taką możliwość na terenach produkcyjnych i infrastruktury (poprzez wprowadzone regulacje dotyczące wysokości obiektów budowlanych),
- wzdłuż linii elektroenergetycznej 110kV na terenach zabudowy wyznaczono pasy technologiczne z wprowadzeniem w ustaleniach planu ograniczeń w zagospodarowaniu terenów wzdłuż linii,
- wyznaczono tereny dla zabudowy, która nie będzie powodować podwyższenia poziomu promieniowania elektroenergetycznego,
- nie zachodzi obawa, że promieniowanie elektromagnetyczne powodowane przez zabudowę realizowaną na nowych terenach dopuszczonych do zabudowy będzie się kumulował z promieniowaniem elektromagnetycznym powodowanym przez istniejącą zabudowę lub zabudowę realizowaną na terenach dopuszczonych do zabudowy w obowiązującym planie,

3) **TERENY NARAŻONE NA ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA, W TYM NA UCIAŻLIWOŚCI ZAPACHOWE.** Źródłami tych uciążliwości są:

- a) źródła liniowe – należą do nich drogi, w szczególności prowadzące ruch o dużym natężeniu,
- b) źródła punktowe – należą do nich zakłady produkcyjne, rolnictwo (duże hodowle zwierząt),
- c) źródła powierzchniowe – związane ze spalaniem paliw w celu ogrzewania budynków.

W sporządzony projekcie planu:

- wprowadzono szczegółowe regulacje w części tekstowej projektu planu – wykluczające możliwość powstania ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza poza terenem inwestycji (w tym wykluczono możliwość wyznaczenia stref przemysłowych), wprowadzono nakaz realizacji wzdłuż obiektów mogących powodować uciążliwości pasów zieleni izolacyjnej, w tym wokół obiektów inwentarskich (uzależniając szerokość pasa zieleni izolacyjnej o skali prowadzonej hodowli), ograniczono skalę prowadzonej hodowli zwierząt na poszczególnych terenach,
- nie wyznaczono żadnych nowych terenów do zabudowy położonych na obszarach mogących być narażonych na zanieczyszczenie powietrza lub uciążliwości zapachowe,

- wyznaczono w niezbędnym zakresie dodatkowe tereny do zabudowy mieszkaniowej (w zakresie zapewniającym lokalizację zabudowy nowej mieszkaniowej oraz w zakresie pozwalającym na rozwój wykorzystujący występujące na obszarze gminy walory krajobrazowe), co pozwoli na lokalizację zabudowy o mniejszej intensywności, z większym udziałem zieleni, lepiej przewietrzanej, mniej narażonej na powstawanie zjawiska smogu,
 - nie wyznaczono żadnych nowych terenów dopuszczonych do zabudowy mogących być źródłem powstania zanieczyszczenia powietrza lub uciążliwości zapachowych. Na części nowych terenów mieszkaniowych dopuszczono do lokalizacji zabudowy zagrodowej. Lokalizacja nowych budynków inwentarskich jest ustaleniami projektu planu w istotny sposób ograniczona – w zależności od skali prowadzonej hodowli wymagana jest realizacja pasów zieleni izolacyjnej o określonych w planie szerokościach. Biorąc pod uwagę wielkość nieruchomości (szerokość działek dopuszczonych do zabudowy) na ich terenie brak będzie możliwości lokalizacji nowych budynków inwentarskich lub będzie możliwa lokalizacja budynków inwentarskich o bardzo ograniczonej skali produkcji zwierzęcej (w zakresie ograniczającym wielkość produkcji na własne potrzeby),
 - nowa zabudowa obecnie jest realizowana w technologiach i sposobie ogrzewania, wykluczających możliwość powstania negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne. Nie przewiduje się, aby skutkiem realizacji zabudowy na nowych, dodatkowych terenach dopuszczonych planem do zabudowy mieszkaniowej (w tym w zabudowie zagrodowej), usługowej, usługowo-produkcyjnej lub letniskowej była możliwość kumulowania się oddziaływań powodowanych przez istniejącą zabudowę i zabudowę projektowaną na środowisko, w szczególności na stan powietrza atmosferycznego,
- 4) **TERENY POŁOŻONE WOKÓŁ CMENTARZY.** W projekcie planu zachowano tereny cmentarzy wyznaczone w obowiązujących planach, wyznaczając wokół cmentarza strefy ochrony sanitarnej 50m i 150m, przywołując obowiązujące w granicach tych stref ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych. Dla tych terenów w ustaleniach planu wprowadzono zasady zgodne z przepisami.

Nowe tereny wyznaczone w projekcie planu do zabudowy ich sąsiedztwo nie obejmują obszarów występowania istniejących negatywnych zagrożeń na środowisko i zdrowie ludzi powodujących ograniczenie w zagospodarowaniu, w zakresie:

- a) uciążliwości powodowanych przez istniejącą zabudowę lub zagrożenia sanitarne,
- b) obiektów powodujących ponadnormatywne zanieczyszczenie wód, gleby, ziemi, powietrza oraz obszarów o podwyższonym poziomie hałasu, drgań, promieniowania elektromagnetycznego,
- c) terenów naturalnych zagrożeń geologicznych lub zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
- d) obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach obszaru objętego planem występują obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody szczegółowo omówione w pkt 4 prognozy.

Większość terenu sołectwa Aleksandria Druga cechuje się dobrym stanem środowiska, ze względu na:

- 1) brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin,
- 1) dobre warunki klimatyczne, niski poziom hałasu, dobre wskaźniki jakości powietrza,
- 2) korzystne warunki ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem (skanalizowanie terenu gminy w blisko 100%, występowanie terenów podmokłych sprzyjających oczyszczaniu wód powierzchniowych, występowanie podłoża o słabej przepuszczalności).

Do istniejących problemów ochrony środowiska, w tym związanych z obszarami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, wymagających uwzględnienia w planie należą:

- 1) narażenie terenów przylegających do dróg publicznych na ponadnormatywny poziom hałasu oraz obniżenie jakości powietrza spowodowane ruchem pojazdów o dużym natężeniu,

- 2) możliwość obniżenia jakości powietrza na terenach zwartej zabudowy ze względu na tzw. niską emisję,
- 3) konieczność wprowadzenia ograniczeń w zabudowie na terenach
 - a) przylegających do linii elektroenergetycznej 110kV,
 - b) przylegających do linii gazowej,
 - c) położonych w sąsiedztwie istniejących i projektowanych cmentarzy,
- 4) konieczność wprowadzenia ustaleń ograniczających możliwość negatywnych oddziaływań powodowanych przez ruch pojazdów w granicach dróg i linii kolejowej, funkcjonowanie zakładów produkcyjnych, prowadzoną hodowlę zwierząt, w szczególności poprzez wprowadzenie w ustaleniach projektu planu miejscowego:
 - a) ograniczenie uciążliwości (rodzaju, skali) prowadzonej produkcji,
 - b) ograniczenie skali prowadzonej hodowli zwierząt,
 - c) ograniczeń lub zakazów dla lokalizacji zabudowy wymagającej ochrony w sąsiedztwie obiektów uciążliwych, w tym poprzez przywołanie ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych dla terenów przylegających do obszaru kolejowego,
- 5) wprowadzenie ochrony przed zabudową lub przekształceniami terenów cennych przyrodniczo: terenów leśnych, terenów rolniczych otwartych, łąk w szczególności łąk podmokłych lub stanowiących obudowę biologiczną cieków wodnych lub rowów, wód powierzchniowych – cieków wodnych i zbiorników wodnych,
- 6) dopuszczanie zabudowy na terenach uzbrojonych, jako kontynuacji istniejącej zabudowy,
- 7) dopuszczanie do zabudowy niskiej, o dużej powierzchni biologicznej terenów inwestycji. Rozwiązanie najistotniejszych problemów ochrony środowiska leży poza kompetencjami organów gmin, nie są to też zagadnienia należące do zakresu planowania przestrzennego, należy do nich zaliczyć:
 - 1) przecięcie terenu gminy drogami,
 - 2) niedostateczna ilość urządzonych miejsc stanowiących przejścia dla zwierząt,
 - 3) nadmierną wycinkę lasów na terenie gminy, w tym prowadzenie wycinki jednocześnie całych oddziałów lasów cennych przyrodniczo obejmujących miejsca występowania roślin objętych ochroną gatunkową i wyznaczonych w obowiązującym planie miejscowym jako obszary chronione (plany urządzenia lasów nie muszą zachowywać zgodności z ustaleniami planów miejscowych),
 - 4) brak wydzielenia geodezyjnego cieków wodnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i mokradeł a także części dróg publicznych – szczególnie w granicach gruntów leśnych.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO A TAKŻE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Głównym celem sporządzenia projektu było sporządzenie jednolitego planu obejmującego obszar całego sołectwa, w formie cyfrowej, z uwzględnieniem w maksymalnym zakresie ustaleń wszystkich obowiązujących planów miejscowych, z dostosowaniem ustaleń projektu planu do aktualnego stanu prawnego i faktycznego sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów, z zachowaniem zgodności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Wprowadzone w projekcie planu zróżnicowanie zasad zagospodarowania terenów:

- produkcyjnych (na tereny produkcyjne o charakterze przemysłowym oraz nieuciążliwą zabudowę usługowo-produkcyjną mogącą funkcjonować w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej),
- mieszkaniową,
- rolniczych (z zabudową rolniczą, zagrodową, służącą obsłudze gospodarstw lub OZE),
- wyłączonych z zabudowy, w tym łąk i zadrzewień),
- leśnych (państwowych, prywatnych, z zabudową usługową lub mieszkaniową),
- zieleni (urządzonej, izolacyjnej, placów, ogrodów działkowych, cmentarzy), odzwierciedlając istniejące zainwestowanie terenów oraz występujące uwarunkowania, uwzględniając potrzeby ochrony przyrody.

Tereny wyznaczone na projekcie rysunku planu jako przeznaczone lub dopuszczone do zabudowy w zasadzie i na przeważającej powierzchni stanowią powielenie ustaleń obowiązujących planów miejscowych, z nieznacznym poszerzeniem granic terenów budowlanych, w zakresie dopuszczonym ustaleniami obowiązującego Studium.

Wprowadzone na większości terenów rolnych zakazy zabudowy ma istotne znaczenie dla ochrony przyrody. Dla oceny możliwości zwiększenia oddziaływania na środowisko powodowanego przez nowo projektowaną zabudowę, w stosunku do stanu istniejącego (istniejącego sposobu użytkowania oraz dotychczas obowiązującego przeznaczenia), podstawowe znaczenie ma dopuszczona w projekcie planu funkcja zabudowy oraz skala dokonanego zwiększenia terenów budowlanych.

Nowe tereny wyznaczone w projekcie planu do zabudowy to:

- głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz mieszkaniowej dopuszczonej do lokalizacji zabudowy zagrodowej w ograniczonej skali,
- pojedynczy teren zabudowy usługowo-produkcyjnej.

W większości są to niewielkie poszerzenia terenów budowlanych – umożliwiające budowę pojedynczych nowych budynków mieszkalnych lub umożliwiające lokalizację w głębi działek zabudowy mogącej powodować uciążliwości (inwentarskiej, związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej).

Nowe tereny wyznaczone do zabudowy obejmują grunty:

- rolne niskich klas bonitacyjnych, użytkowane rolniczo (agrocenozy pól uprawnych) lub grunty rolne w części lub w całości odłogowane,
- cechujące się bardzo niską lub niską bioróżnorodnością,
- niezadrzewione lub z występującymi zadrzewieniami - nie podlegającymi ochronie prawnej przed wycinką w tym nie stanowiących wymagających ochrony zadrzewień śródpolnych (zadrzewień mających istotne znaczenie z punktu i widzenia potrzeb ochrony przyrody oraz pełnionych przez nie funkcji w ekosystemie).

Nowe tereny wyznaczone do zabudowy nie pełnią żadnej istotnej roli w funkcjonowaniu ekosystemu, nie są to tereny wymagające ochrony ze względów krajobrazowych, nie stanowią terenów cennych ze względów przyrodniczych, nie obejmują: stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz drzew i grup drzew objętych ochroną lub predysponowanych do objęcia ochroną prawną jako pomniki przyrody.

Nowe tereny przeznaczone lub dopuszczone do zabudowy i ich bezpośrednie sąsiedztwo nie obejmuje terenów bagiennych, starorzeczy, torfowisk, trzęsawisk, mszarów, źródeł lub terenów podmokłych łąk. Znacząca większość nowych terenów wyznaczonych do zabudowy nie sąsiaduje z wodami powierzchniowymi – za wyjątkiem terenów przeznaczonych do pełnienia funkcji rekreacyjnych lub turystycznych służących turystyce wodnej.

Wszystkie tereny nowo wyznaczone do zabudowy są położone przy istniejących, wydzielonych geodezyjnie, w większości urządzonych drogach (w niewielkim zakresie wymagają wyznaczenia dodatkowego układu drogowego, poprzez wydzielenie dróg gminnych lub dróg wewnętrznych) i są albo już w pełni uzbrojone albo są położone w zasięgu istniejącego uzbrojenia, w tym kanalizacji sanitarnej.

Analiza występujących uwarunkowań pozwala na stwierdzenie, że ustalenia projektu planu w zakresie przeznaczenia lub dopuszczenia terenów do zabudowy (w zakresie istniejących terenów budowlanych zabudowanych lub dopuszczonych do zabudowy w obowiązujących planach miejscowych - oraz nowych terenów przeznaczonych w sporządzanym projekcie planu do zabudowy) nie naruszy funkcjonowania żadnego z chronionych prawem obszarów lub obiektów cennych przyrodniczo, w tym nie naruszy celów ochrony Parku Krajobrazowego oraz będzie zgodna z ustaleniami planu ochrony, nie naruszy obiektów i obszarów posiadających najwyższe wartości przyrodnicze.

Oceniając ustalenia wprowadzone do projektu planu mające na celu ochronę przyrody zostały w pełni zaktualizowane. W dotychczas obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego:

- jako podstawa prawna ochrony Parku Krajobrazowego są przywołane nieaktualne przepisy z 1998r., nieaktualne są zasady zagospodarowania tego obszaru,
- brak informacji o występujących na terenie gminy obszarach Natura 2000,
- brak przywołania przepisów chroniących użytek ekologiczny,
- nieaktualne są informacje dotyczące pomników przyrody.

Ustalenia określone w przepisach obowiązują niezależnie od ich przywołania do planu miejscowego, o tym czy realizacja zabudowy lub zmiana sposobu zagospodarowania terenu

jest zgodna a przepisami chroniącymi obiekty i obszary cenne przyrodniczo można stwierdzić dopiero na etapie realizacji tej inwestycji.

W planie miejscowym nie można powtarzać ustaleń/ zakazów zawartych w przepisach wyższego rzędu (w tym w aktach prawa miejscowego ustanawiających formy ochrony przyrody lub zawartych w przepisach ustawy o ochronie przyrody) ani też nie można nakazywać ich stosowania – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowo-administracyjnym stanowiłoby to o rażącym naruszeniu zasad tworzenia planu miejscowego. Samo przeznaczenie terenu na określony cel w planie nie przesądza o zgodności projektu planu z przepisami chroniącymi obiekty i obszary cenne przyrodniczo, chyba że z treści przepisu wynika jasno i jednoznacznie zakaz przeznaczania w planie miejscowym terenu na określony cel (lub zmiany dotychczasowego użytkowania terenu na inny cel niż dotychczasowe użytkowanie) lub wynika jednoznacznie z tych przepisów zakaz realizacji zabudowy określonego rodzaju (funkcji, skali).

1) Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” – obejmuje cały obszar sołectwa.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że ustalenia sporządzonego projektu planu nie naruszają żadnego z ograniczeń wynikających z szczegółowo omówionych ograniczeniach prawnych obowiązujących w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą.

Ustalenia sporządzonego projektu planu są zgodne z zapisami rozporządzenia z 2008 r. ustanawiającym ochronę obszarów położonych w granicach Parku Krajobrazowego, w tym nie naruszają zakazów określonych w §3 ust. 1 rozporządzenia. Większość zakazów zawartych w §3 ust.1 rozporządzenia nie dotyczy zakresu obecnie nie należących do zakresu ustaleń regulowanych planem miejscowym.

Ustalenia sporządzonego projektu planu:

- wprowadzają ograniczenia dla możliwości lokalizacji nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w sposób zgodny z ograniczeniami zawartymi w §3 ust. 1: pkt rozporządzenia.
W sporządzonym projekcie planu lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dopuszczona jest wyłącznie z uwzględnieniem zapisów §3 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia oraz art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody, w tym poprzez dopuszczenie do lokalizacji takich przedsięwzięć na terenach dopuszczonych do lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w planach obowiązujących,
- uwzględniają potrzebę ochrony istniejących zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych poprzez nie wyznaczenie nowych terenów do zabudowy obejmujących wymagających ochrony zadrzewień śródpolnych w przypadkach innych jak dopuszczone §3 ust. 2 pkt 1, 2, 3 rozporządzenia (oddziaływanie neutralne),
- nie wyznaczają terenów dla prowadzenia eksploatacji kopalin (oddziaływanie neutralne),
- nie dopuszczają do realizacji nowej zabudowy innej jak obiekty służące turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej w pasie o szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior innych zbiorników wodnych – z uwzględnieniem zapisów zawartych w §3 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (oddziaływanie neutralne),
- w części tekstowej planu wprowadzono informację o przepisach chroniących Park Krajobrazowy (oddziaływanie korzystne),
- wykluczają możliwość negatywnego wpływu na ochronę przyrody i krajobrazu Parku Krajobrazowego poprzez zróżnicowanie ustaleń dla terenów rolnych, wprowadzając na większości dotychczasowych terenów R, dopuszczonych obowiązującym planem do zabudowy służącej produkcji rolniczej lub zabudowy zagrodowej (charakter zmian bardzo korzystny).

2) użytek ekologiczny jest położony w granicach terenów leśnych

W sporządzonym projekcie planu:

- zachowano dotychczasowe użytkowanie terenu użytku ekologicznego jako terenu położonego w granicach terenów leśnych L (oddziaływanie neutralne),
- w części tekstowej planu wprowadzono informację o przepisach chroniących użytek ekologiczny (oddziaływanie korzystne).

3) pomnik przyrody

W sporządzonym projekcie planu:

- zachowano dotychczasowe użytkowanie terenów, w granicach których jest położony

- pomnik przyrody (oddziaływanie neutralne),
- na części graficznej wniesiono dokładną lokalizację pomnika (oddziaływanie korzystne),
 - w części tekstowej planu wprowadzono informację o przepisach chroniących pomniki przyrody (oddziaływanie korzystne).
- 4) obszary o najwyższych wartościach przyrodniczych obejmujące obszary wzdłuż cieków wodnych

W sporządzonym projekcie planu:

- zachowano dotychczasowe użytkowanie terenów, w granicach których są położone obszary jako terenów (oddziaływanie neutralne),
- na części graficznej wniesiono dokładną lokalizację tych obszarów (oddziaływanie korzystne),
- w części tekstowej planu wprowadzono ustalenia chroniące te obszary przed zabudową lub przekształceniami (oddziaływanie korzystne).

5) korytarze ekologiczne

Jak wynika z analiz, w granicach gminy istotne i faktyczne znaczenie mają przede wszystkim lokalne korytarze ekologiczne przebiegające wzdłuż cieków wodnych wraz z obudową biologiczną tych cieków a także tereny leśne z przylegającymi do lasów niezabudowanymi terenami łąk.

W sporządzonym projekcie planu nie wprowadzono żadnych ustaleń mogących uniemożliwić lub utrudnić migrację zwierząt lub roślin w sposób dotychczasowy a także utrudnić lub uniemożliwić funkcjonowanie istniejących lokalnych korytarzy ekologicznych.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych, ustalenia sporządzonego projektu planu nie posiadają najmniejszego wpływu.

Podstawowym problemem jest brak wprowadzenia jakichkolwiek regulacji prawnych mających na celu ochronę tych obiektów – brak jest zasad dotyczących sposobu wyznaczania granic korytarzy jak również określenia sposobu w jaki korytarze ekologiczne mają być chronione.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że wpływ ustalenia projektu planu w na znajdujące się na terenie gminy korytarze ekologiczne jest neutralny.

W sporządzonym projekcie planu wprowadzono regulacje mające na celu ochronę środowiska i zachowanie walorów przyrodniczych gminy oraz wprowadzono szereg ustaleń ograniczających w sposób istotny zakres i skalę dopuszczanej planem zabudowy. Ograniczenia te wykluczają możliwość powstania znaczących oddziaływań na środowisko dopuszczanej planem zabudowy.

Zakres ustaleń wprowadzonych w projekcie nie daje żadnych podstaw do obaw, aby oddziaływanie na środowisko spowodowane w wyniku realizacji tych ustaleń mogło mieć wpływ na cele i przedmiot ochrony a także na integralność chronionych obiektów i obszarów.

Lokalizacja nowej zabudowy w granicach obszaru objętego planem może potencjalnie powodować:

- 1) emisję pyłów i gazów do powietrza wynikającą z ogrzewania budynków i z prowadzonej działalności usługowej, ilości spalanego paliwa, jakości urządzeń grzewczych, rodzaju działalności, jej skali i stosowanych technologii; skala oddziaływania zależna jest również od koncentracji zabudowy i przewietrzania; *biorąc pod uwagę zakres zmian wprowadzonych w planie oraz wprowadzenie ograniczeń dotyczących zakresu usług i produkcji - skala oddziaływań w tym zakresie może zwiększyć się nieznacznie a prognozowane oddziaływania nie przekroczą wielkości dopuszczonych przepisami odrębnymi*
- 2) powstawanie ścieków komunalnych lub przemysłowych; skala oddziaływania jest uzależniona od sposobu gromadzenia, odprowadzenia i oczyszczenia ścieków a także od sposobu postępowania z wodami opadowymi na powierzchniach zagrożonych zanieczyszczeniem (ujęcia i wstępnego podczyszczenia do poziomu określonego w przepisach odrębnych); sposób postępowania ze ściekami jest regulowany przez przepisy Prawa wodnego i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków, w sposób chroniący środowisko; *biorąc pod uwagę prognozowaną skalę zmian, wprowadzone ograniczenia co do zakresu dopuszczonych usług i produkcji oraz fakt, że wszystkie tereny budowlane gminy są położone w zasięgu istniejącej kanalizacji sanitarnej, przy przestrzeganiu ustaleń zawartych w projekcie planu oraz przepisów regulujących sposób postępowania ze ściekami, w tym*

zanieczyszczonymi wodami opadowymi, skala oddziaływań w tym zakresie może zwiększyć się nieznacznie a prognozowane oddziaływania nie przekroczą wielkości dopuszczonych przepisami odrębnymi

- 3) wytwarzane odpady głównie będą zaliczone do grupy odpadów komunalnych, a w ograniczonym zakresie do odpadów z innych grup; skala oddziaływania uzależniona jest od kategorii i ilości wytwarzanych odpadów, zasad prowadzenia gospodarki odpadami na terenie gminy, od wielkości odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu; sposób postępowania z odpadami jest regulowany przez przepisy odrębne, w sposób chroniący środowisko (w zakresie ustaw: o odpadach i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach); *biorąc pod uwagę zakres zmiany planu, w tym wprowadzone ograniczenia co do zakresu dopuszczonych usług i produkcji, zwiększenie skali oddziaływania w stosunku do stanu istniejącego będzie nieznaczna,*
- 4) emisję hałasu i drgań związanych z: realizacją inwestycji, prowadzoną działalnością usługową, produkcyjną, ruchem pojazdów; skala oddziaływania uzależniona jest od sposobu realizacji inwestycji, prowadzenia działalności (w budynku lub na otwartej przestrzeni), stanu dojazdów i pojazdów; podstawowe znaczenie będzie miało przestrzeganie przepisów określających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku oraz zabezpieczenie zabudowy mieszkaniowej przed hałasem; *biorąc pod uwagę zakres zmian dokonanych w planie - skala oddziaływania w tym zakresie będzie nieznaczna, nie przekraczająca dopuszczalnych poziomów,*
- 5) zajęcie terenu pod inwestycje – mogących powodować: naruszenie pokrywy glebowej; skala oddziaływania jest uzależniona od właściwego sposobu realizacji inwestycji, w tym ochrony humusu; *biorąc pod uwagę zakres planu, przyjęte wskaźniki urbanistyczne oraz fakt, że zabudowa na tym obszarze będzie następować stopniowa, skala oddziaływania w tym zakresie będzie nieznaczna.*

Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań zanieczyszczeniami na elementy środowiska wynikających z ustaleń planu miejscowego (uwaga – pominięto ocenę tych elementów środowiska, na które brak jest oddziaływania lub oddziaływanie jest neutralne lub nieistotne)

	Elementy środowiska	Sposób, czas, zasięg, skala oddziaływania
Emisja zanieczyszczeń		
<u>emisja powierzchniowa z indywidualnych systemów grzewczych</u> wystąpienie oddziaływania może powstać w przypadku stosowania paliwa niskiej jakości w niskosprawnych urządzeniach lub nieprzestrzegania ograniczeń wprowadzonych przepisami; skala oddziaływania uzależniona jest od warunków klimatycznych (zwiększenie skali oddziaływania w okresach bezwietrznych, niskich temperatur i dużej wilgotności powietrza)	powietrze, wody powierzchniowe	nieznaczne, bezpośrednie (powietrze), pośrednie (wody powierzchniowe), krótkoterminowe lub średnioterminowe, chwilowe lub okresowe, miejscowe, odwracalne
<u>emisja zanieczyszczeń związana z prowadzeniem działalności usługowej lub produkcyjnej</u> wystąpienie oddziaływania może powstać przy nie przestrzeganiu ustaleń planu i przepisów odrębnych; <u>emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch pojazdów</u> są zależne od stanu i rodzaju pojazdów oraz stanu nawierzchni	powietrze, wody powierzchniowe	nieznaczne, bezpośrednie (powietrze), pośrednie (wody powierzchniowe), krótkoterminowe lub średnioterminowe, chwilowe lub okresowe, miejscowe, odwracalne
<u>emisja hałasu i drgań związana z prowadzeniem usług, produkcji oraz powodowana przez ruch pojazdów</u> oddziaływanie może powstać w przypadku nieprawidłowego funkcjonowania urządzeń i instalacji, prowadzenie działalności na zewnątrz budynków oraz od stanu i rodzaju pojazdów oraz stanu nawierzchni	ludzie	nieznaczne, bezpośrednie, krótkoterminowe lub średnioterminowe, chwilowe lub okresowe, miejscowe, odwracalne
Odprowadzanie ścieków		

w przypadku nieodpowiedniego postępowania ze ściekami komunalnymi lub przemysłowymi, w szczególności w przypadku braku właściwego oczyszczenia ścieków przemysłowych w przypadku nieprawidłowego postępowania z odpadami zwierzęcymi (nieprawidłowe magazynowanie odpadów w szczególności płynnych odpadów zwierzęcych, brak szczelności budowli rolniczych)	powierzchnia ziemi, wody powierzchniowe, wody podziemne,	nieznaczące, bezpośrednie (ziemia, wody powierzchniowe), pośrednie (wody podziemne), długoterminowe i stałe lub krótkoterminowe, miejscowe, odwracalne lub częściowo odwracalne
Realizacja inwestycji		
hałas w przypadku nie przestrzegania przepisów	ludzie	nieznaczące, bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, miejscowe, odwracalne
utwardzenie terenu w przypadku nie przestrzegania ustaleń planu	powierzchnia ziemi	nieznaczące, bezpośrednie, długoterminowe, stałe, miejscowe, nieodwracalne
realizacja zabudowy w przypadku nie przestrzegania ustaleń planu	krajobraz	bezpośrednie, stałe, miejscowe lub lokalne, zauważalne, nieodwracalne

Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na elementy środowiska wynikających z ustaleń planu miejscowego:

Elementy środowiska	Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń planu
Różnorodność biologiczna	Projektowane zmiany przeznaczenia terenów dotyczą obszarów o najmniejszym zróżnicowaniu biologicznym. W ustaleniach projektu planu: - wprowadzono ochronę terenów najcenniejszych przyrodniczo przed zabudową, - uwzględniono zachowanie ciągłości obecnych ekosystemów, - wprowadzono szczególną ochronę terenów leśnych i zadrzewień, - wprowadzono ochronę dolin rzecznych oraz terenów łąk przed zmianą przekształcenia i zainwestowaniem, - ograniczono możliwość lokalizacji zabudowy w granicach gruntów rolnych. Nie przewiduje się wpływu ustaleń planu na ten element środowiska lub w części wprowadzone zmiany są pozytywne.
Zasoby naturalne	W granicach obszaru objętego projektem planu występują zasoby naturalne wymagające ochrony objęto ochroną
Ludzie	W projekcie planu: - wprowadzono ustalenia chroniące ludzi przed negatywnym oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego, hałasu, cmentarzy, - określono zasady zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz zagrożonymi ruchami masowymi ziemi, - wprowadzono ustalenia ograniczające wpływ prowadzonej działalności usługowej i produkcji oraz ruchu komunikacyjnego na zdrowie ludzi. Wprowadzone w planie regulacje w tym zakresie należy ocenić jako pozytywne.
Zwierzęta i rośliny	W związku z występowaniem znacznych obszarów leśnych występuje stosunkowo duża różnorodność fauny, w szczególności duża ilość gatunków ptaków. Wśród spotykanych gatunków nie występują zwierzęta, dla których istnieje obowiązek wyznaczania ochrony miejsc ich stałego przebywania lub miejsc rozrodu. Ustalenia zmiany planu nie naruszają istniejących siedlisk, nie pogarszają też w stosunku do stanu istniejącego możliwości migracji zwierząt (zapisy projektu planu są neutralne). Ustalenia planu chronią w sposób szczególny obiekty i obszary cenne przyrodniczo. Ustalenia projektu planu są w tym zakresie pozytywne.
Wody powierzchniowe i podziemne	Obszar gminy to miejsce występowania zbiorników wodnych. Obszar opracowania położony jest w granicach GZWP. W projekcie planu określono zasady postępowania ze ściekami i wodami opadowymi w sposób zabezpieczający wody powierzchniowe i podziemne. Tereny przeznaczone w planie do zabudowy są obsługiwane przez istniejącą kanalizację sanitarną oraz poprzez zbiorniki na ścieki. Wody są chronione niezależnie od ustaleń projektu planu przepisami z zakresu Prawa wodnego - ustalenia planu warunkują możliwość realizacji zabudowy od przestrzegania tych przepisów. Nie przewiduje się wpływu ustaleń planu na stan wód.

Powietrze	Obszar opracowania cechuje się dobrymi wskaźnikami jakości powietrza. W projekcie planu wprowadzono ograniczenia dla lokalizacji zabudowy mogącej powodować uciążliwości, wprowadzono odpowiednie ustalenia dotyczące ogrzewania, wprowadzono ustalenia dotyczące kształtowania zieleni, sposób kształtowania zabudowy sprzyja przewietrzaniu. Pod warunkiem przestrzegania obowiązujących przepisów ochrony powietrza, nie przewiduje się oddziaływania na ten element środowiska.
Powierzchnia ziemi	Nowa zabudowa spowoduje zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej (powierzchnia zajęta przez projektowaną zabudowę i utwardzenie terenu). W projekcie planu wprowadzono wskaźniki mające chronić powierzchnię ziemi przed nieuzasadnionymi przekształceniami, mającymi minimalizować negatywne skutki dla środowiska. Przewiduje się wystąpienie negatywnego oddziaływania na środowisko związane z utwardzeniem terenów, przy czym oddziaływanie to będzie w niewielkiej skali, nie będzie istotne dla funkcjonowania środowiska w skali gminy.
Krajobraz	Tereny objęte planem za wyjątkiem terenów niezabudowanych dolin rzecznych nie są cenne krajobrazowo. Ustalenia zmiany planu chronią najcenniejsze elementy krajobrazu (doliny rzeczne, kompleksy leśne) przed ich niekontrolowanym przekształceniem. Wprowadzenie jednolitych zasad w/z kształtowania zabudowy (w tym wysokości zabudowy oraz kształtu dachów) może bardzo korzystnie wpłynąć na krajobraz gminy. Przy zachowaniu wymogów wynikających z planu, dotyczących ładu przestrzennego oraz kształtowania terenów zieleni wprowadzenie planu może mieć bardzo korzystne znaczenie dla kształtowania krajobrazu.
Klimat	Analizowany teren nie obejmuje siedlisk przyrodniczych najbardziej zagrożonych zmianami klimatu. Podstawowe znaczenie dla zachowania korzystnych warunków klimatycznych jest ochrona dużych kompleksów leśnych oraz ochrona przed zabudową dolin rzecznych (zapewnienie prawidłowych warunków przewietrzania). Ze względu na projektowane w zmianach planu funkcję i sposób zagospodarowania terenów nie przewiduje się wpływu wprowadzonych ustaleń na klimat.
Zabytki	W projekcie planu wprowadzono ustalenia chroniące obiekty/obszary zabytkowe Podstawowe znaczenie dla właściwego utrzymania zabytków mają działania inne jak oparte na ustaleniach planu. Ustalenia projektu planu w tym zakresie są neutralne
Dobra materialne	W granicach obszarów objętych planem brak obiektów wymagających ochrony jako dobra materialne.

W granicach obszaru objętego planem występują obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W sporządzonym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- a) zachowano tereny przeznaczone do zabudowy w dotychczas obowiązujących planach,
- b) wprowadzono uzupełnienia i korekty uwzględniające istniejącą zabudowę i zagospodarowanie terenów oraz dostosowano ustalenia planu do obowiązujących przepisów,
- c) wyznaczono w niewielkim zakresie jako zamiany punktowe nowe tereny inwestycyjne w oparciu o złożone wnioski oraz ustalenia Studium uwarunkowań.

Skala zmian, rozmieszczenie terenów dopuszczonych do zainwestowania i istniejące uwarunkowania przyrodnicze oraz kulturowe, nie wpłyną na zmianę wizerunku gminy, która zachowa swój dotychczasowy charakter. Przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nie ingerują niekorzystnie w istniejące uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. Uwzględniają natomiast wszelkie, ustanowione prawnie formy ich ochrony oraz sporządzone plany ochrony. W projekcie planu wprowadzono ochronę obszarów cennych przyrodniczo i zabytków oraz ograniczono możliwość lokalizacji zabudowy rolniczej w granicach gruntów rolnych. Tereny dopuszczone do zabudowy są położone poza obszarami i obiektami chronionymi na podstawie przepisów odrębnych, w tym na podstawie ustawy o ochronie przyrody i są położone poza chronionymi obszarami dolin rzecznych. Dzięki temu możliwe będzie zachowanie i wzbogacanie istniejącej na tym terenie różnorodności biologicznej przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju gospodarczego gminy. Obok siebie funkcjonować bowiem będą obszary szeroko rozumianej działalności człowieka oraz tereny o słabo przekształconej tą działalnością formie.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU MIEJSCOWEGO

	Tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego planu miejscowego
Stan i funkcjonowanie środowiska	Niezależnie od przyjęcia projektu planu będą następować zmiany w zagospodarowaniu terenów, wynikające z realizacji obowiązujących planów miejscowych. W sporządzonym projekcie planu wprowadzono szereg informacji i ustaleń opartych na aktualnie obowiązujących przepisach, w tym wniesiono granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, określono lub doprecyzowano położenie obszarów i obiektów chronionych przepisami odrębnymi. W opracowanym projekcie uwzględniono również ustalenia aktów prawnych chroniących obiekty i obszary cenne przyrodniczo. Podstawowe znaczenie dla stanu środowiska mają ustawy odrębne i ich przestrzeganie. Brak przyjęcia projektu planu będzie mieć skutki: a) negatywne – w zakresie zwiększenia powierzchni terenu zajętego pod inwestycje na podstawie decyzji o warunkach zabudowy, b) neutralne w stosunku do: - prognozowanych oddziaływań zanieczyszczeniami na elementy środowiska, - stanu środowiska (stan: powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi), - kształtowania klimatu, - zasobów naturalnych, - różnorodności biologicznej, ochrony zwierząt, - ochrony zabytków, dóbr materialnych c) negatywne – dla ochrony roślin, kształtowania krajobrazu oraz zabezpieczenia ludzi przed zagrożeniami: hałasem, powodzią, ruchami masowymi ziemi.
Zasoby środowiska	Teren nie wyróżnia się ze względu na istniejące zasoby naturalne. Brak uchwalenia nowego planu ma neutralne znaczenie dla ochrony istniejących zasobów naturalnych.
Odporność na degradację i zdolności do regeneracji	Teren cechuje się dobrym stanem środowiska, ze względu na: - bardzo duży udział powierzchni terenów leśnych, - dobre warunki klimatyczne, stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza oraz niski poziom hałasu (za wyjątkiem terenów położonych w sąsiedztwie drogi krajowej, w tym w sąsiedztwie zlokalizowanych wzdłuż drogi krajowej terenów produkcyjnych). Środowisko przyrodnicze wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Tereny przeznaczone i dopuszczone do zabudowy nie obejmują terenów najcenniejszych przyrodniczo. Nowe tereny wyznaczone do zabudowy w projekcie planu obejmują niewielkie powierzchnie i dotyczą zainwestowania nieuciążliwego dla środowiska. W gminie najmniejszą odpornością na degradację cechuje się stan powietrza atmosferycznego. Powietrze posiada duże zdolności do regeneracji. Wody powierzchniowe i podziemne są stosunkowo dobrze zabezpieczone przed możliwością degradacji. Zanieczyszczenia wód podziemnych są trudno odwracalne (regeneracja wód podziemnych jest możliwa w przypadku ograniczenia lub ustania zanieczyszczania obszarów wrażliwych i następuje stopniowo), wody powierzchniowe posiadają duże zdolności do regeneracji. Szczególnej ochrony na terenie gminy wymaga zachowanie stosunków wodnych, w szczególności ochrona mokradł, terenów bagiennych, podmokłych – ochrona tego elementu decyduje o zachowaniu najcenniejszych przyrodniczo gatunków zwierząt, roślin, siedlisk. W projekcie planu zawarto szereg ustaleń mających chronić najbardziej wrażliwe elementy środowiska oraz mające zabezpieczać przed możliwą degradacją obszaru. Brak przyjęcia planu będzie mieć skutki neutralne lub nieznacznie negatywne dla zachowania odporności środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.

Środowisko przyrodnicze uległo stosunkowo niewielkim przekształceniom. Dominują w nim elementy o charakterze naturalnym – lasy oraz tereny przekształcone w kierunku rolnym nie wywołujące uciążliwych i nieodwracalnych skutków.

Obszary leśne i rolne zajmują ponad 90% powierzchni.

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska, w tym należy wyróżnić:

- a) stosunkowo duże zróżnicowanie środowiska biologicznego,
- b) generalnie brak występowania zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt, roślin,
- c) dobre warunki klimatyczne,
- d) stosunkowo dobre wskaźniki jakości powietrza,
- e) generalnie niski poziom hałasu.

Teren nie wyróżnia się ze względu na istniejące zasoby naturalne, krajobraz, stan powierzchni ziemi. Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane,

nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Projektowane ustalenia planu będą służyć ochronie tych terenów.

Do pozostałych terenów cennych przyrodniczo, wymagających ochrony i wprowadzenia odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych gminy (studium, planach miejscowych) należy zaliczyć:

- a) doliny rzek i cieków wodnych z towarzyszącymi łąkami i pastwiskami, terenów podmokłych lub zagrożonych powodzią i podtopieniami, stanowiących korytarze ekologiczne,
- b) tereny leśne,
- c) istniejące zadrzewienia śródpolne,
- d) niektóre tereny rolne obejmujące: gleby wysokich klas bonitacyjnych, gleby pochodzenia organicznego, łąki i pastwiska.

Powyżej wymienione obiekty i obszary mogą być narażone na różnego rodzaju zanieczyszczenia lub niekorzystne przekształcenia. Brak jest możliwości wprowadzenia w sposób automatyczny zakazu zabudowy tych terenów – tego rodzaju zakaz ograniczający wykonywanie prawa własności musi być w sposób szczególny uzasadniony. W projekcie w sposób szczegółowy przeprowadzono tego rodzaju analizę, uwzględniając naczelną zasadę zrównoważonego rozwoju gminy - projektowany sposób ochrony tych terenów został omówiony w powyższym pkt.

9. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zakres ustaleń wprowadzonych w projekcie nie daje żadnych podstaw do obaw, aby oddziaływanie na środowisko spowodowane w wyniku realizacji tych ustaleń mogło mieć wpływ na cele i przedmiot ochrony a także na integralność obiektów i obszarów objętych i nieobjętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, posiadających najwyższe wartości przyrodnicze oraz na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Tereny wyznaczone na projekcie planu jako przeznaczone lub dopuszczone do zabudowy w zasadzie stanowią w całości powielenie ustaleń obowiązujących planów miejscowych, z nieznacznym poszerzeniem granic terenów budowlanych, w zakresie dopuszczonym ustaleniami obowiązującego Studium i jednoczesną rezygnacją z przeznaczania kilku terenów do zabudowy oraz ograniczeniem możliwości lokalizacji zabudowy na terenach rolniczych.

Przeznaczenie terenów jest zgodne z uwarunkowaniami fizjograficznymi i z przepisami odrębnymi.

W sporządzonym projekcie planu wprowadzono regulacje mające na celu ochronę środowiska i zachowanie walorów przyrodniczych gminy oraz wprowadzono szereg ustaleń ograniczających w sposób istotny zakres i skalę dopuszczanej planem zabudowy. Ograniczenia te wykluczają możliwość powstania znaczących oddziaływań na środowisko dopuszczanej planem zabudowy. W sporządzonym projekcie:

- 1) uwzględniono konieczność ochrony zabudowy mieszkaniowej oraz budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży przed hałasem,
- 2) wprowadzono ustalenia mające zmniejszyć możliwość obniżenia jakości powietrza na terenach zwartej zabudowy ze względu na tzw. niską emisję,
- 3) wprowadzono ograniczenia w zabudowie na terenach:
 - a) przylegających do linii elektroenergetycznej 110kV i sieci gazowej,
 - b) położonych w sąsiedztwie istniejących i projektowanych cmentarzy,
- 4) wprowadzono ustalenia ograniczające możliwość negatywnych oddziaływań powodowanych przez ruch pojazdów w granicach dróg, funkcjonowanie zakładów produkcyjnych, prowadzoną hodowlę zwierząt, w szczególności poprzez wprowadzenie w ustaleniach projektu:
 - a) ograniczenie uciążliwości (rodzaju, skali) prowadzonej produkcji,
 - b) ograniczenie skali prowadzonej hodowli zwierząt,

- c) ograniczeń lub zakazów dla lokalizacji zabudowy wymagającej ochrony (takiej jak zabudowa mieszkaniowa) w miejscach mogących być narażone na negatywne oddziaływania,
- 5) wprowadzono ochronę przed zabudową lub przekształceniami terenów cennych przyrodniczo: terenów leśnych, terenów rolniczych otwartych, łąk w szczególności łąk podmokłych lub stanowiących obudowę biologiczną cieków wodnych lub rowów, wód powierzchniowych – cieków wodnych i zbiorników wodnych,
- 6) dopuszczono nową zabudowę, jako kontynuację istniejącej zabudowy,
- 7) dopuszczono zabudowę niską, o dużej powierzchni biologicznej, o niskiej intensywności zabudowy.

Zaproponowany sposób zagospodarowania terenów objętych planem eliminuje możliwość kumulacji emisji mogących wystąpić po jego realizacji i emisji mogących wystąpić w związku z funkcjonowaniem zabudowy istniejącej i dopuszczonej na terenach sąsiadujących.

Niezależnie od wprowadzonych ustaleń, podstawowe znaczenie dla ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko będzie miało przestrzeganie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska. Ze względu na skalę wprowadzonych zmian w planie miejscowym, jak i wprowadzone w planie zapisy mające na celu maksymalne ograniczenie wpływu na środowisko realizacji ustaleń planu, nie wymagane jest wprowadzenie do planu odrębnych zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej.

10. PRZEDSTAWIENIE – Z UWZGLĘDNIENIEM CELÓW I GEOGRAFICZNEGO ZASIĘGU PROJEKTOWANEGO PLANU, UWARUNKOWAŃ ORAZ CELÓW I PRZEDMIOTU OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU – WYJAŚNIENIA BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plany miejscowe muszą być sporządzane zgodnie z:

- kierunkami zagospodarowania przestrzennego ustalonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- ustaleniami zawartymi w planie zagospodarowania przestrzennego województwa,
- przepisami odrębnymi.

Powyższe przepisy eliminują możliwość sporządzania różnych wariantów przestrzennych inwestycji (przyjmowania rozwiązań alternatywnych) na etapie sporządzania planu miejscowego (lub jego zmiany), w stosunku do rozwiązań przyjętych w studiach/planach/programach wyższego rzędu, które faktycznie przesądzają o rozwiązaniach, które mogą być przyjęte w planie miejscowym lub w jego zmianie.

Dodatkowo, planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym, przy sporządzaniu zmian w planach miejscowych wymagane jest uwzględnienie obecnego sposobu zagospodarowania terenów oraz zapisanego w obowiązującym planie przeznaczenia terenów.

Gmina sporządzając zmiany planu miejscowego musi liczyć się konsekwencjami finansowymi zawartymi w art. 36 i 37 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Znacząco ogranicza to możliwość przedstawienia rozwiązań alternatywnych w trakcie sporządzania nowych planów, w stosunku do już przyjętych rozwiązań w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Biorąc pod uwagę zakres wprowadzonych w niniejszym projekcie zmian w stosunku do aktualnego stanu terenowo-prawnego poszczególnych nieruchomości oraz przyjętych rozwiązań w studium uwarunkowań i analizując wprowadzone rozwiązania, trudno wskazywać na inne, które mogłyby sprzyjać w większym stopniu ochronie środowiska i mogły być ekonomicznie uzasadnione.

Wprowadzenie innych rozwiązań, dotyczących inwestycji na poziomie lokalnym, w większym stopniu mogących sprzyjać ochronie środowiska (np. wskazanie konkretnych technologii w prowadzonych zakładach produkcyjnych lub narzucenie obowiązku stosowania w ogrzewaniu budynków wyłącznie paliw niskoemisyjnych) jest jednocześnie prawnie niedopuszczalne.

Podstawowe zagrożenia w/z ochrony środowiska występujące na terenie gminy są związane z dużym natężeniem tranzytowego ruchu drogowego, funkcjonowaniem linii kolejowych oraz tempem i skalą prowadzonej wycinki na terenach leśnych – na co ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego nie mają wpływu.

Wprowadzenie innych rozwiązań, dotyczących inwestycji na poziomie lokalnym, w większym

stopniu mogących sprzyjać ochronie środowiska (np. wskazanie konkretnych technologii w prowadzonych zakładach produkcyjnych lub narzucenie obowiązku stosowania w ogrzewaniu budynków określonego rodzaju paliwa) jest jednocześnie prawnie niedopuszczalne.

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Obecnie sporządzony projekt stanowi uzupełnienie dotychczasowych dokumentów planistycznych gminy. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt gminy zobowiązany jest dokonywać analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, w celu dokonania oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych. Wyniki tej analizy są przedstawiane co najmniej raz w kadencji radzie gminy. Biorąc pod uwagę zakładany długookresowy czas realizacji planów miejscowych, monitorowanie przez władze gminy jego skutków realizacji zgodnie z zasadami przyjętymi w art. 33 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wystarczające. Przedmiotem takich analiz powinna być ocena bieżącego wykorzystania przestrzeni, w tym: ilości wydanych pozwoleń na budowę, powierzchni ulegających przekształceniu/zabudowie oraz ilości i miejscu zrealizowanych inwestycji, mogących mieć znaczący wpływ na środowisko.

12. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zakres projektu nie daje żadnych podstaw do obaw, aby znaczące oddziaływania na środowisko, spowodowane w wyniku jego realizacji mogło w jakikolwiek sposób powodować transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

13. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBÓW, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS SPORZĄDZANIA PLANU

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne w tym ustawy i rozporządzenia. Należy zauważyć, że ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza jest aktem prawnym dostosowującym ustawodawstwo naszego kraju do wymogów unijnych w zakresie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dniu 05 czerwca 1992 roku wprowadza procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym zostały ujęte w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, w której zwrócono szczególną uwagę na aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym. Kierunki przekształceń struktury przestrzennej ustalone w planie powinny spełniać wymogi zawarte w tym dokumencie tj. kształtować ład przestrzenny pozwalając na racjonalną gospodarkę. O zasadzie zrównoważonego rozwoju mówi Konstytucja RP w art. 5 - „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Innym dokumentem mającym na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska i jakości życia jest Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca Szósty Program Działań Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska. Program ten ma na celu stabilizację stężenia w powietrzu gazów przyczyniających się do efektu cieplarnianego na poziomie, który nie będzie powodował nienaturalnych zmian klimatycznych na ziemi. Porusza również kwestię substancji zanieczyszczających produkowanych przez człowieka, które powodują

negatywny wpływ, lub stanowią poważne ryzyko dla zdrowia ludzkiego. Kolejnym celem programu jest ochrona i odnowa istniejących systemów przyrody oraz ograniczenie wymierania różnorodności biologicznej. Inne cele to założenia dotyczące lepszego wykorzystania zasobów, gospodarki odpadami i zrównoważonego rozwoju. Dokument ten wskazuje szereg zadań mających na celu m.in. osiągnięcie poziomów jakości ziemi i wody powierzchniowej, które nie wywołują znacznego wpływu oraz zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego. W ramach tych ustaleń mieszczą się w szczególności zapisane w punkcie 3 ustaleń kierunków zagospodarowania przestrzennego projektu planu zasady ochrony środowiska służące ochronie zasobów i jakości wód płynących, podziemnych oraz powietrza a także ograniczania uciążliwości lokalizowanych obiektów.

Najważniejszymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczęblu państw członkowskich Unii Europejskiej są Dyrektywy. Wśród nich należy wymienić Dyrektywę 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych będąca częścią unijnego pakietu klimatyczno - energetycznego, który zakłada przede wszystkim redukcję emisji CO₂ o 20 % do 2020 roku. Zgodnie z Dyrektywą ponad 1/3 energii elektrycznej wytwarzanej w UE musi pochodzić do tego czasu ze źródeł odnawialnych (w Polsce 15 %) a energia wiatrowa będzie stanowiła największą część tego udziału. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem przepisów ww. Dyrektywy poprzez nową ustawę o odnawialnych źródłach energii. Przedmiotowy dokument planistyczny umożliwiającą lokalizacją elektrowni wiatrowych przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii.

Podstawą prawną tworzenia sieci NATURA 2000 są dyrektywy: której celem jest zachowanie zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy {Dyrektywa Rady 79/40/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków - Dyrektywa Ptasia oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dyrektywa Siedliskowa) ze względu na występowania w rejonie opracowania siedlisk i gatunków będących w kręgu zainteresowania UE.

Z powyższego wynika, że cele ochrony środowiska na szczęblu międzynarodowym, międzyczłonkowskim i krajowym zostały uwzględnione w analizowanym dokumencie, dla którego sporządzona została niniejsza prognoza. W niniejszym projekcie znajduje to wyraz przede wszystkim w ustaleniach dotyczących zapisania jak najmniej szkodzących środowisku zasad kształtowania przestrzeni objętej planem, w zachowaniu powiązań przyrodniczych.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Teren gminy cechuje się dobrym stanem środowiska. Cenne obiekty i obszary przyrodnicze są chronione w stopniu wystarczającym. Środowisko przyrodnicze na terenie gminy wykazuje też stosunkowo duże zdolności do regeneracji. Sprzyja temu przede wszystkim duża lesistość i dobre warunki klimatyczne. Najbardziej narażone na degradację są tereny silnie zurbanizowane, nieskanalizowane, z występującą tzw. niską emisją oraz tereny położone wzdłuż dróg komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Podstawowym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego jest możliwość pogorszenia czystości wód podziemnych i powierzchniowych wskutek braku skanalizowania części terenów zabudowanych oraz występujące zanieczyszczenie powietrza wywołane lokalną emisją ze źródeł komunikacyjnych wzdłuż dróg oraz tzw. niską emisję związaną ze spalaniem węgla i paliw niskiej jakości w kotłowniach i paleniskach indywidualnych. W najbliższych latach należy się liczyć też ze zwiększonym oddziaływaniem hałasu wzdłuż innych dróg prowadzących ruch tranzytowy.

Przeprowadzona ocena jakościowych cech środowiska przyrodniczego pozwala na stwierdzenie, że środowisko przyrodnicze gminy sprzyja realizacji ustaleń sporządzonego projektu.

Sporządzony projekt:

- 1) dotyczy zwiększenia powierzchni terenów budowlanych i ochrony gruntów rolnych przed rozlewaniem się zabudowy;
- 2) obszary objęte planem nie są narażone na występowanie ograniczeń i uciążliwości wykluczających możliwość dokonania zamierzonych w projekcie zmian;
- 3) nie ogranicza możliwości migracji zwierząt,

- 4) nie ma znaczenia dla terenów czynnych przyrodniczo oraz na możliwości utrzymania lub poprawy systemu terenów zieleni;
- 5) nie ma znaczenia dla walorów krajobrazowo - kulturowych gminy;
- 6) dostosowuje funkcję poszczególnych terenów do występujących (mogących wystąpić) uciążliwości.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne nie ingerują niekorzystnie w istniejące uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. Umożliwią zrównoważony rozwój gminy, bez ingerencji w szczególnie cenne elementy środowiska przyrodniczego.

Analiza ustaleń sporządzonego projektu pozwala na stwierdzenie, że jego realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a występujące oddziaływania będą nieznaczne i będą się mieściły w granicach dopuszczonych przepisami odrębnymi wielkościami; nie przewiduje się też kumulacji oddziaływań powodowanych przez planowane i istniejące zagospodarowanie terenów.

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, zakres wprowadzonych w sporządzonym obecnie projekcie zmian powoduje, że nie nastąpią zmiany w stosunku do oddziaływań, z którymi należy się liczyć obecnie, przy realizacji ustaleń planu, biorąc pod uwagę kierunek rekultywacji.

Projekt planu ma na celu dokonanie zmiany obowiązujących planów poprzez poszerzenie terenów przeznaczonych do zabudowy, zmianę ustaleń planu terenów już przeznaczonych do zabudowy a także uchwalenie planu miejscowego dla obszaru, dla którego plan miejscowy nie obowiązuje.

Wprowadzone ustalenia mają na celu uwzględnienie w maksymalny sposób złożonych wniosków, z uwzględnieniem ograniczeń z występujących aktualnie uwarunkowań.

Poszczególne zapisy projektu planu uwzględniają obowiązujące przepisy i aktualną terminologię.

Kluczowym jest wyjaśnienie, że obowiązujące plany miejscowe istnieją głównie wzdłuż głównych dróg. Powyższe stanowi niebezpieczeństwo rozlewania się zabudowy w głąb terenów rolnych, tworząc tzw. zabudowę łanową. Rozlewanie się zabudowy przebiega w sprzeczności z ustalonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w sposób, na które nie mają wpływu organy gminy wobec orzeczeń sądowo – administracyjnych liberalizujących planowanie przestrzenne

Zatem przystąpienie do planu miejscowego spowodowane zostało troską o utrzymanie gruntów rolnych w dotychczasowym użytkowaniu, zgodnie z planowanymi kierunkami rozwoju, bez niekontrolowanego przekształcania w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy .

Wśród terenów zainwestowanych dominują tereny wykorzystywane na cele mieszkaniowe, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej. Wśród terenów wykorzystywanych na cele usługowe dominują usługi publiczne (remiza strażacka, boiska) oraz handel. Obecne zmiany porządkują sposób zabudowy i zagospodarowania obszaru objętego planem. Zmianie ulega część wskaźników zabudowy oraz dopuszcza się tereny budowlane na gruntach dotychczas rolnych. Kluczowym jest wyjaśnienie, że obowiązujące plany miejscowe istnieją głównie wzdłuż głównych dróg. Powyższe stanowi niebezpieczeństwo rozlewania się zabudowy w głąb terenów rolnych, wbrew kierunkom rozwoju ustalonym w Studium.

Tereny, które nie były dotychczas przeznaczone pod zabudowę, a wprowadzone zostały niniejszym planem to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej, w której jako uzupełniająca występuje zabudowa usługowa i zagrodowa.

Powierzchnia przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna wraz z uzupełnieniami wynosi: ok. 209,92 ha, w tym nowa zabudowa mieszkaniowa to ok. 25,30 ha. Pozostałe tereny pozostają w dotychczasowym użytkowaniu.

Ustalenia sporządzanego projektu planu są korektą ustaleń obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego oraz objęcie planem terenów do tej pory nimi nieobjętych. Ustalenia dla poszczególnych terenów są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki każdego z terenów – zarówno, co do określenia przeznaczenia podstawowego

i uzupełniającego, stosowanych wskaźników i parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu, narzuconych ograniczeń. Szczególne znaczenie dla prawidłowego zagospodarowania poszczególnych terenów ma zastosowanie zróżnicowanie wskaźników określających maksymalną powierzchnię zabudowy, maksymalną intensywność zabudowy i minimalną powierzchnię biologicznie czynną a także minimalną powierzchnię wydzielanych działek budowlanych; pozwala to na realizację zabudowy o większej intensywności na działkach zlokalizowanych w zwartej zabudowie i zachowanie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Jednocześnie w projekcie planu w sposób maksymalny zachowano spójność z zasadami zagospodarowania ustalonymi dla terenów przylegających w planie obowiązującym.

15. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy materiałów kartograficznych, studialnych, planistycznych i wizji terenowych. Zgromadzono wszelkie dostępne dokumenty charakteryzujące poszczególne elementy środowiska dla terenów gminy, w tym szczególnie dotyczące terenów objętych projektem:

W opracowaniu wykorzystano:

- 1) Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z opracowanymi dla tych dokumentów prognozami oddziaływania na środowisko
- 2) Prognoza oddziaływania na środowisko – projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, listopad 2015)
- 3) Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, sierpień 2015)
- 4) Opracowanie Krajobrazowe Województwa Śląskiego dla potrzeb Opracowania ekofizjograficznego dla zmiany Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego – dr. Urszula Myga-Piątek, J.Nita, 2013r.
- 5) Operaty opracowane na etapie sporządzania projektu planu ochrony dla Parku Krajobrazowego (Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2019r.)
- 6) Plan ochrony dla Parku Krajobrazowego przyjęty uchwałą Nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022r. w sprawie przyjęcia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2022r. poz. 536)
- 7) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r. poz. 1967)
- 8) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. z 2016r. poz. 1938)
- 9) Warunki korzystania z wód regionu wodnego Warty, Rozporządzenie Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2014r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014r., poz. 1974) zmienione Rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 17 lipca 2017r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017r., poz. 4337)
- 10) Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego; uchwała nr VII/21/12/2020 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 czerwca 2020r. (Dz.Urz. Woj. Śląskiego poz.5070):
- 11) Uchwała Nr VI/12/2019 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2019r. w sprawie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu > 3 000 tys. pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu > 30 tys. pociągów rocznie (Dz.Urz. Woj. Śląskiego z 2019r. poz.5875),
- 12) Akty ustanawiające i chroniące formy ochrony przyrody w granicach gminy,
- 13) Akty chroniące zabytki w granicach gminy
- 14) Informacje i raporty o stanie środowiska dostępne na stronach internetowych poszczególnych organów i instytucji, w tym: PGL Lasy Państwowe, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, PGW Wody Polskie, Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach

- 15) Decyzje i opracowania związane z ochroną środowiska będące w zasobach archiwalnych gminy (w tym dotyczące: wyłączeń z produkcji rolnej, pozwoleń wodnoprawnych, opracowań hydrogeologicznych, ekofizjograficznych, prognoz i ocen oddziaływania na środowisko)
- 16) Mapy zagrożenia powodziowego, opracowane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu
- 17) Ewidencja gruntów – mapy w skali 1:2000
- 18) Mapy glebowo-rolnicze, skala 1:5000
- 19) Mapa hydrograficzna, skala 1:50000 (Główny Geodeta Kraju 1999r)
- 20) Mapa sozologiczna, skala 1:50000 (Główny Geodeta Kraju 1997r)